LIET. BIBLIOT. TARYBOS DOVANA

LAIKAS

Nr. 262 XII M.

"EL TIEMPO"
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 636922

COREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado Concesión Nº 4281
Tarifa Reducida Concesión Nº 4015

PERIODICO QUINCENAL LITUANO — 10 DE AGOSTO — RUGPIŪČIO 10 D. 1960 M.

Kas laimės lenktynes?

(E) Tragiški įvykiai, kurie šiuo metu vyksta Konge arba Kuboje, verčia Vakarus patikrinti šių įvykių priežastis bei peržvelgti visą nueitos politikos kelią, kurio iki šiol laikėsi Vakarai atsilikusių (tiek ekonominiai, tiek kultūriniai) kraštų atžvilgiu. Vis daugiau pasigirsta žymių politikų balsų, kurie pasisako šiuo reikalu. Jų nuomonės yra tuo panašios, kad jie visi iškelia neatidėlotiną reikalą efektyviau padėti atsilikusiems kraštams ekonomikos ir kultūros srityje.

Kennedy, demokratų išrinktas kandidatas į JAV prezidentus, liepos 17 d., kalbėdamas Los Angeles pabrėžė kad šiuo metu neatidėliojant reikia išspręsti skurdo ir pertekliaus, nežinojimo bei prietarų problemą. Šitai sakydamas, jis be abejo turėjo galvoje įvykius, kurie vyksta Kuboje. Taip pat jis galvojo ir apie kitus Azijos bei Afrikos atsilikusius kraštus.

Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministeris von Brentano ragina neatidėliojant duoti atsilikusiems ekonominę paramą. Panašūs balsai ateina ir iš Anglijos.

SOVIETŲ SĄJUNGOS INFILTRACIJA

Nepaslaptis, kad Sovietų Sąjunga, pasinaudodama sunkiomis gyvenimo sąlygomis atsilikusiuose kraštuose. veda komunistinės infiltracijos akciją. Šią savo akciją jie atlieka "kitų rankomis", t. y. į šį darbą ji įkinkė Rytų Vokietiją, Čekoslovakiją, Lenkiją, Rumuniją ir Vengriją, kurios pagal Maskvos direktyvas veda komunistiės infiltracijos darbą atsilikusiuose kraštuose.

SOVIETŲ — SATELITŲ VEIKLA AFRIKOJE

Šie Sovietų satelitai daug dėmesio skiria prekybos, kultūros ir politikos kontaktam stiprinti su visais Afrikos kraštais, kurie jau yra "nepriklausomi" arba dar tebekariauja dėl nperiklausomybės siekiama komunistiniams patarėjams drąsinant. Kaip taisyklė, šie komunistiniai patarėjai jau gerą laiką būna praleidę krašte, besiruošiančiame skelbti savo nepriklausomybę. Daug darbo atlieka Čekoslovakijos ekonomistai, darbo unijos, kultūrinės bei panašios misijos, prie kurių visada yra priskiriami armijos karininkai bei Vidaus reikalų ministerijos agentai. Sekantis žingsnis sužlugdyti esančius prekybos santykius su demokratiškais Vakarų kraštais. Aptemdę būsimus krašto valdovus laikina pagalba, sovietinio bloko patarėjai tuo pačiu juos suima tvirčiau į savo rankas. Ta pati technika naudojama Azijoje, Afrikoje, arabų kraštuose ir Pietų Amerikoje.

Dabartiniai tragiški įvykiai Konge yra tam klasiškas pavyzdys. Anarchija tame krašte gerai pasitarnauja sovietų tikslams: vietinės administracijos sugriuvimas, tolimesnis komunistinių agentų brovimasis į krašto vidų, ir galutinėje išvadoje — visiškas krašto sukomunistinimas.

ČEKOSLOVAKIJA GLOBOJA AFRIKIEČIUS

Tarp kitko, daugelis šių tautų vadų yra Maskvos bei jos satelitų auklėtiniai, baigę ten mokslus. Kaip pavyzdys gali būti Nigerijos finansų ministeris Ebohas, neseniai atvykęs Pragon aptarti ekonominių santykių praplėtimą tarp Čekoslovakijos ir Nigerijos. Jis yra Pragos auklėtinis. Tarp kitko, Čekoslovakijoje studijuojantiesiems arabų ir Afrikos studentams skiriamos stipendijos po 600 kronų mėnesiui bei skelbiama kitokių privilegijų, kai tuo tarpu čekų studentai gauna nuo 75 iki 200 kronų ir tik retkarčiais iki 400 kronų.

RYTŲ VOKIETIJA SIUNČIA "DIPLOMATUS"

Šioje misijoje neatsilieka ir Rytų Vokietija. Kai tik kuri Afrikos valstybė pasiskelbia nepriklausoma, Pankovo režimas tuč tuojau skuba suteikti jai diplomatinį pripažinimą. Po diplomatinio pripažinimo paprastai seka komunistinės delegacijos, tariamų profesinių sąjungų atstovų vizitas. Šiuo būdu stengiamasi įtvirtinti nervinius centrus Afrikoje, kurių pagalba Maskva tikisi suimti į savo rankas nepatyrusias nepriklausomai tvarkytis Afrikos valstybes. Šioms naujoms Afrikos valstybėms pirmoje eilėje rūpi praktiška bei techniška pagalba krašto ūkiui tvarkyti. Bet šita Maskvai mažiausia rūpi. Per savo siunčiamas delegacijas ji stengiasi afrikiečiams įdiegti marksizmą bei neapykantą vakariečių "imperialistams". Šmeižto ir neapykantos akciją prieš vakariečius Maskva dažnai atlieka per Rytų Vokietijos delegacijas. Tačiau ne visada sekmingai. Pvz. komunistinė Rytų Vokietijos delegacija nebuvo priimta Togo valstybės. Šiuo metu vykstą dramatiški įvykiai Kongo valstybėje yra didele dalimi Maskvos nuopelnas. Maskva tikisi tuose kraštuose pasigaminti sau patikimus komunistinio imperializmo įrankius. Komunistinėje akcijoje dalyvauja ir Raud. Kinija. Kuria kryptimi įvykiai vystysis toliau, priklausys ypač nuo to, ar Vakarai bus pasiruošę racionaliai tiems kraštams padėti.

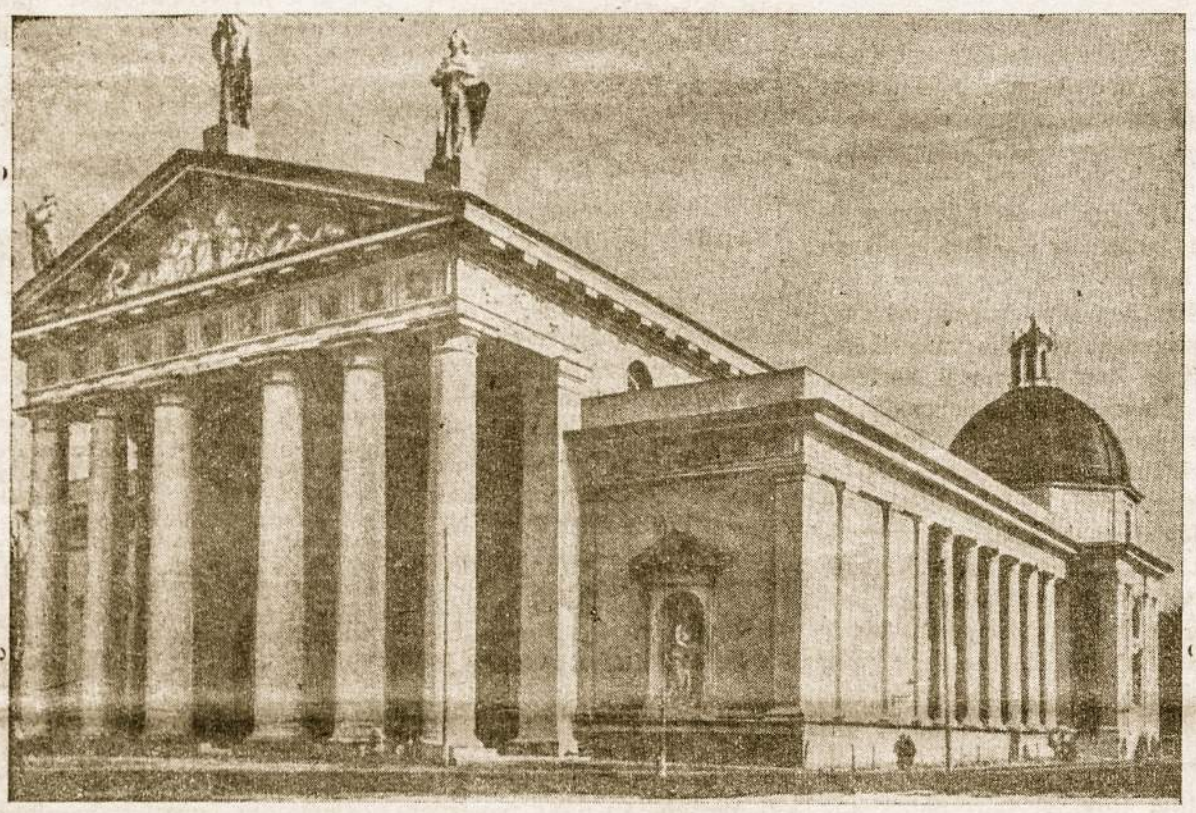

VILNIAUS KATEDRA, KURIĄ BOLŠEVIKAI PAVERTĖ Į LIAUDIES MUZIEJŲ

ĮVAIRIOS ŽINIOS

● **Madagaskaras atšventė nepriklausomybės dieną** — Liepos 31 d. Tananarive buvo atšvęsta pirmoji Madagaskaro nepriklausomybės diena. Mdaagaskaras priklausė Prancūzijai. Pirmasis naujos valstybės prezidentas yra Chilbert Tsiranana, kuris vadinamas "Nepriklausomybės tėvas".

● **Adenuaerio ir De Gaullio pasitarimai dėl Europos ateities.** — Liepos mėnesio paskutinėmis dienomis Paryžiuje susitiko Vak. Vokietijos kancleris Dr. Konrad Adenauer is ir Prancūzijos prezidentas De Gaulle aptarti bendrą Europos padėtį. Nors dar nėra paskelbta pokalbių rezoliucijos, bet viena yra aiškų, kad abu didieji vyrai nutarė toliau energingai imti tvarkyti Europos ateities reikalus. Po šio pokalbio ir anglų prem. Mac Millanas panoro pasikalbėti su Dr. Adenaueriu.

● **Nepriklausomybė Dahomey valstybei.** — Rugpiūčio 2 d. Vakarinėje Afrikoje Dahomey valstybei buvo suteikta nepriklausomybė. Iki šiol Dahomey priklausė prancūzams ir sudarė taip vadinamą 'Ententos Tarybą'' su kitomis valstybėlėmis, kurios netolimoje ateityje atgaus nepriklausomybę.
Daromey ir toliau nori priklausyti Prancūzijos globai. Naujos valstybės prezidentas yra **Hubert Maga.**

● **Kongo — naujų konfliktų židinys.** — Paskutiniai įvykiai Konge nustelbė net Kubos revoliuciją. Sovietai ieško per Kongą įsitvirtinti Afrikoje, todėl kiršina vietinius gyventojus prieš belgus ir kaltina vakariečius. Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Hammarskjoldas saugumo Taryboje reikalavo, kad belgai atitrauktų visai savo kariuomenę, kad išvengus didesnių konfliktų, nes padėtis esanti tokia rimta, kad dėl Kongo galėtų kilti net trečiasis pasaulinis karas.
Tuo tarpu Konge įvykiai eina pirmyn: Katanga jau atsiskyrė ir vienbalsiai šios srities prezidentu yra išrinktusi Mose Tschombe.

● **Kuboje nusavinta 900 milijonų dolerių vertės Amerikos turto.** — Fidelis Castro paskelbė, kad jis nusavina beveik visas Š. Amerikos įmones ir visą amerikiečių turtą — apie 900 milijonų dolerių vertės. Savaime aišku, kad Kuba bent dabar nemano už tai atsilyginti. Š. Amerikos vyriausybė atsakė, kad Kuba galinti nusavinti jos turtą, bet neturinti teisės pasisavinti be atlyginimo.
Tuomi Kubos revoliucinė vyriausybė aiškiai parodo savo griežtą nusistatymą prieš Jungtinės Amerikos Valstybės, nes savo užnugeryje jaučia stiprią paramą iš Sovietų Sąjungos ir Kinijos. Maskvos ir Pekino tikslas yra aiškus — per Kubą prieiti prie visos P. Amerikos ir joje sukelti raudonąją revoliuciją. Tam tikslui Havanoje, Kubos sostinėje, buvo suruoštas taip vadinamas "Pietų Amerikos Jaunimo Kongresas", kuris tęsėsi nuo liepos 26 d. iki rugpiūčio 7 dienos. Šiame kongrese buvo aiškiai pasisakyta už komunizmą ir jo išplėtimą visoje P. Amerikoje.

● **J. Amerikos Valstybių pagalba Pietų Amerikai.** — Prezidentas Eisenhoveris Kongrese reikalavo 100 milijonų dolerių padidinti apsigynimo biudžetą ir 600 milijonus dolerių paskolą suteikti P. Amerikai, kad ji galėtų apsiginti nuo komunistino pavojaus. Tuomi Amerikos Prez. Eisenhoveris parodė tinkamą dabartinės padėties įvertinimą.

● **Mac Millan vyksta pas Adenauerį.** — Didžioji Britanija paskutiniu laiku pradeda vis daugiau rodyti susidomėjimo Vak. Vokietijos likimu. Anglų premjeras Mac Millan šią savaitę tariasi su Adenauer iu Bonnoje. Be abejo Didžioji Britanija negali palikti nuošaliai, kai klausimas eina dėl Europos likimo, su kuriuo sujungtas yra ir anglų imperijos likimas.

● **Vakarų Vokietijoje kas minutę naujas butas.** — Per paskutinius 10 metų Vak. Vokietijoje buvo pastatyta 5,5 milijonai gyvenamų butų, kas sudaro dvigubą skaičių per karą sugriautų namų, kurių skaičius siekė 2,6 milijonus. Nežiūrint, kad kiekvieną minutę Vak. Vokietijoje yra pastatomas naujas butas, dar trūksta 1,5 milijonų butų. Tai išaiškinama tuomi, kad į Vak. Vokietiją atbėgo 13 milijonų žmonių iš Rytų.

● **JAV povandeninio atominio laivo manevras.** — Amerikiečių atomine jėga varomas povandeninis laivas "Washington", kuris plaukioja po vandeniu, sekmingai pašovė vieną "poliarinę rakietą".

● **Sovietai nori pravesti nusiginklavimo klausimą UNO specialioje sesijoje.** — Kaip iš Wašingtono pranešama, sovietų atstovas prie UNO **Arkadijus Subolewas per meksikietį** Padilla Nervo įteikė pasiūlymą, kad nusiginklavimo klausimas būtų svarstomas specialioje UNO sesijoje. Šis pasiūlymas yra nukreiptas prieš amerikiečių reikalavimą, kad nusiginklavimo klausimas būtų svarstomas 10 didžiųjų valstybių.

● **Komunistai judina Berlyno klausimą.** — 15-kos metų sukakties proga nuo Postdamo sutarties pasirašymo, Rytų Vokietijos komunistinė vyriausybė išleido atsišaukimą kuriame reikalauja trijų dalykų: 1) taikos pasirašymą atskirai su abiem Vokietijos vyriausybėm, 2) vakariečių karuomenių atitraukimą iš Vak. Berlyno ir 3) sutekti Berlynui "laisvo miesto "teises. Jei vakariečiai sutiktų su tais reikalavimais, tai Berlynas atsidurtų Sovietų rankose.

ARGENTINOS ŽINIOS

● **Argentina statys tiltą tarp La Quiaca ir Villazon.** — Liepos 18 d. San Martin rūmuose buvo pasirašyta sutartis tarp Argentinos ir Bolivijos. Naujai išrinktas Bolivijos prezidentas Dr. Victor Paz Estensoro ir Argentinos prezidentas Dr. Frondizi labai draugiškai ta proga pasikalbėjo apie bendrus Argentinos ir Bolivijos reikalus ir nutarė pastatyti 30 m. ilgumo ir 8,30 m. platumo tiltą prie Bolivijos sienos tarp La Quiaca ir Villanzon miestelių. Nors jau ankščiau Argentiną ir Boliviją jungė geležingelio tiltas, bet nebuvo susisiekimo plentu. Nors tilto išlaidas turėtų nešti abu kraštai, Argentina pasižadėjo duoti reikiamą sumą pinigų viso tilto pastatymui.

● **Gubernatorių konferencija Rio Hondo mieste.** — Liepos mėnesio gale Rio Hondo mieste buvo trečioji Argentinos gubernatorių konferencija, kuri iškilmingai buvo užbaigta liepos 31 dieną. Ta proga kalbėjo Argentinos Vidaus Reikalų ministeris Dr. Vitolo, pabrėždamas, kad šie metai yra "užbaigimas vieno laikotarpio ir pradžia naujo". Tuomi Dr. Vitolo norėjo pasakyti, kad pradėtas naujas ekonominis-ūkininis planas 1958 m. gegužės mėn. 1 dieną yra pasiekęs savo tikslą ir reikalinga toliau žengti užsibrėštu naujos reformos keliu.

Šioje gubernatorių konferencijoje buvo svarstyti įvairūs ekonominiai ir ūkininiai klausimai ir buvo prieita šių išvadų, kad reikalinga:

1. Kasmet sušaukti bent vieną kartą tokią konferenciją.
2. Užtikrinti provincijų viešas teises ir
3. Sukurti nuolatinį tarpprovincinį sekretoriatą.

● **Palermo XX-jai žemės ūkio parodai besibaigiant.** — Tradicinė žemės ūkio paroda Palerme šiemet sutraukė labai daug žiūrovų, ypatingai paskutinę savaitę, kai buvo skiriamos premijos ir po jų vyko pardavimai su įkainavimais. Iš viso šiemet buvo išstatyta 1.850 galvijų, kurių tarpe apie 700 holandų veislės juodmargės, paskui 421 Aberdeen Angus veislės, 345 Shorton, 271 Herefordo ir kitų veislių galvijai. Arklių buvo išstatyta 250. Arklių įkainavime buvo pasiekta iki 80.000 pezų. Tačiau didžiausią sumą paėmė Aberdeen Angus veislė jautis, kurį įkainavo 11 milijonų pezų.

Okupuotoje LIETUVOJE

Lietuvoje atšvęsta komunistinė aneksija

(E) Sovietinės okupacijos Lietuvoje dvidešimtmečio proga. Maskvos įsakymų, suruošta šventė. Apie 32.000 saviveiklininkų (iš jų 20.000 choristų) turėjo šokti ir dainuoti Vilniuje.

Maskva, smurtu ir jėga pavergusi Lietuvą, šiandien liepia lietuvių tautai dainuoti padėkos, atsidavimo ir šlovinimo himnus "tautų išlaisvintojai" - Maskvai.

Tokios pat šventės ruošiamos Rygoje ir Taline.

Šiuo tariamai Lietuvių tautos šventės proga, Maskva į Vilnių atsiuntė vieną savo vyriausių gauleiterių — M. Suslovą. Šis, žinoma atvežė iš "broliškos" Maskvos glėbį linkėjimų, kuriuos perdavė "išmintingosios" komunistų partijos vardu lietuvių tautai. Tautai, kuri šiuo metu tempia sovietinės Rusijos imperijos jungą ir priespaudą.

Šį farsą atlikti, Maskvai padeda saujalė maskvinių pakalikų, kaip Sniečkus, Paleckis ir kiti. Jie skelbia urbi et orbi, kad jie kalba tautos vardu. Tačiau šios jų pastangos yra tuščios: laisvasis pasaulis per daug gerai pažįsta komunistų melą ir smurtą, kad patikėtų jų melo ir klastos žodžiams.

LIETUVOS TRAKTORININKAI Į KAZACHSTANĄ

(E) Ukmergės rajonas "šefuoja" Karagandos srities Nurinsko rajono "Paryžiaus komunos" kolchozą. Šiomis dienomis šio kolchozo pirmininko pavaduotojas Georgijus Vasiljevas lankėsi Ukmergės rajono kolchozuose. Jo tikslas, be abejo, pasižvejoti naujų "savanorių" darbams Kazachstano žemėse. Vasiljevas neapsivylė: Ukmergiečiai nusprendę padėti kazachstaniečiams. Jie įsipareigojo artimiausiu metu ten nusiųsti 60 geriausių traktorininkų ir kombainininkų derliaus neėmimo darbams paspartinti. Panašūs kviesliai yra lankęsi Zarasų ir kitų rajonų kolchozuose, rinkdami "savanorius" darbams Kazachstane.

AMERIKOS LIETUVIŲ TURISTŲ GRUPĖ LIETUVOJE

(E) Liepos 5 d. į Vilnių atvyko grupė, JAV lietuvių. Tai nedidelė, virš dvidešimties žmonių grupė, perėjusi per komunistinį "skryningą". Į šią "patikimųjų" grupelę įeina tokie žinomi "pažangūs" amerikiešiai lietuviai, kaip "Vilnies" laikraščio admiinstratorius Jokūbas Pauliukas, to paties laikraščio vienas iš redaktorių Leonas Jonikas, antru kartu Lietuvoje viešįs dr. Algirdas Mergeris ir kt. Stotyje juos pasitiko oficialūs asmenys, kaip užsienio reikalų ministeris K. Preikšas, "Tiesos" redaktorius G. Zimanas, P. Rotomskis ir kt. Svečiai Lietuvoje viešės tris savaites. Per tą laiką jie susipažinsią su Vilnium, lankysis Kaune, Klaipėdoje, Palangoje ir kitur.

PAMIMNKLINIS AKMUO GEDIMINO KALNE

(E) Ryšium su 550 metinėm nuo žalgirio mūšio, Gedimino kalne, pačioje viršunėje, ruošiama aikštėlė paminkliniam akmeniui pastatyti. Trijuose bokšto aukštuose įrengiamas Vilniaus kraštotyros muziejaus skyrius.

RADIJO KLAUSYTOJAMS NUSIBODO PROPAGANDA

(E) Neseniai radijo žurnalistai apkeliavo Lietuvą, apklausinėdami klausytojus, ka jie pageidautų klausytis programoje. Klausytojai pageidavo, kad jie pageidautų daugiau lietuviškų dainų. Išvada aiški: Klausytojams nusibodo propaganda, kuri komunistinėje radijo programoje užima didžiausią dalį.

GERBŪVIS IR NERAMUMAI 1950-60 METŲ DEŠIMTMETYJE

Nežiūrint, kaip istorikai aprašys 1950-60 metų dešimtmetį, yra aišku, kad juo buvo atžymėtas neramus ir turtingas laikotarpis, atnešęs naujų išradimų į Amerikos gyvenimą.

Tarp 1950 ir 1960 metų vienas iš penkių amerikiečių kas metai keitė savo gyvenamą vietą. Pagal Geografų Draugijos nuomonę keletos valstybių, kaip Kalifornijos, Floridos, Arizonos ir Nevados gyventojų skaičius padidėjo daugiau kaip 30 %.

Miestų gyventojai pasitraukė į priemiesčius ir turėdami daugiau laisvo laiko bei pinigų vis daugiau praleido savo laisvalaikius paplūdymiuose ir tautiniuose parkuose. Hoteliai buvo labai populiarūs. Kasdieninis keliavimas lėktuvais jau nebebuvo naujiena, atostogos užsieniuose pasidarė kasdieninis įvykis.

1950-60 metų dešimtmetis buvo triukšmingas. Kai nusibodo sėdėti prilipusiems prie televizijos ekranų, amerikiečiai klausėsi ir šoko pagal calypso, bebop, Rock'n'roll ir jazz'o muziką. Jie prisipirko milijonus ilgai grojančių plokštelių, stereo ir hi-fi.

Tai buvo visokiausių įtaisymų ir mechaniškų išradimų laikotarpis. Atsirado nauji šiukšlių pašalinimo prietaisai, sustiprintos žolės piaustymo mašinos, elektriniai konservų dėžučių atidarytuvai, gilaus įšaldymo šaldytuvai su ilgiausia eile įvairiausio su,šaldyto maisto, transistoriniai kišeniniai radijai, automobiliai su oro šaldytuvais ir automatiniais keitimais. Draug žadėdami ateinantiems metams mokslininkai padarė didelę pažangą elektroniniuose įtaisymuose ir nekariniams tikslams naudojamoje atominėje jėgoje.

1950-60 metų dešimtmetis atnešė daug naujų pažiūrų į bendrą vartojimą. Kai kurios jų žada vilčių, bet kitos kelia baimę. Iš jų yra Salk skiepai, radioaktyvių spindulių baimė, jaunuolių nusikaltimai, sprausminiai lėktuvai, lekiantys greičiau už garsą, nervų ramintojai, visokios prosinimo nereikalingos medžiagos, rūko ir miglos kombinacija, bitnikai, sputnikai, payola, žmonių populiacijos nepaprastas augimas.

Namie ir užsienyje rašytojai ir fotografai suteikė anksčiau negirdėto mąsto medžiagų laikraščiams, radijui ir televizijai. Dešimtmetis vos prasidėjo, kai kilo Korėjos karas. Atominis šnipas Klaus Fuchs buvo ištardytas ir nuteistas. Elzbieta Antroji buvo apkarūnuota Anglijos karaliene ir Generolas Dwight D. Eisenhoweris buvo išrinktas JAV-ių prezidentu su didžiausia balsų dauguma tautos istorijoje.

Vandenilio bombos buvo sprogdinamos. Pirmas žmogaus pagamintas satelitas buvo paleistas į atmosferą. Sovietų stratosferinis įtaisas nufotografavo iš žemės nematomą mėnulio pusę. Pirmi atominiai povandeniniai laivai apiplaukė užšąlusią Arktikos jūrą. Everesto kalnas buvo užliptas ir vienas britas pirmas nubėgo mylios ilgį per keturias minutes.

Stalinas numirė. Komunistinė Kinija iškilo kaip pasauliė jėga. Argentinos, Venecuelos ir Kūbos diktatoriai buvo pašalinti. Egiptas pasigrobė Sueso Kanalą. Vengrijoje kilo revoliucija. Dauguma koloninių kraštų Afrikoje ir Azijoje laimėjo nepriklausomybę. Kruščiovas ir Eisenhoweris padarė niekad anksčiau negirdėtas keliones. Prie JAV-ių prisijungė dvi naujos valstybės. JAV-ių Aukščiausias Teismas išėmė iš įstatymo protekcijos ribų segregaciją mokyklose. Religiniame gyvenime dešimtmetis buvo atžymėtas popiežiaus Pijaus XII mirtimi ir popiežžiaus Jono XXIII vainikavimu. Literatūros baruose dešimtmečio herojum buvo Boris Pasternakas. O virš visko 1950-60 metų dešimtmetis buvo nuolatinio judėjimo dešimtmečiu. 1952 m. gegužės mėn. pirmas sprausminis keleivinis lėktuvas padarė savo pirmą kelionę tarp Londono ir Johannesburgo. 1959 m. gale keleiviniai sprausminiai lėktuvai, satelitai ir raketos užpildė stratosferą.

American Council

IŠ VILNIAUS KONSERVATORIJOS

(E) Liepos 4 d. Vilniaus konservatoriją baigė 70 studentų. Į šią laidą įeina 39 muzikinių specialybių studentai. 11 dramos aktorių ir pirmoji 20 absolventų neakivaizdinio skyriaus laida.

"UNIFORMIŠKUMAS" MOTERU DRABUŽIUOSE

(E) A. Novikova Vilniaus "Tiesoje" nusiskundžia, kad krautuvėse parduodami moteriški drabužiai yra "uniformiški", tai reiškia, kad šimtai moterų turi devėti tą patį paltą, palaidinę arba suknelę. Nėra įvairumo moterų drabužiuose. Taip pat ji nusiskundžia, kad nė vienoje Vilniaus miesto gatavų drabužių parduotuvėje nėra 46 numerio suknelių, visi drabužiai tik 50 numerio. Straipsnelio autorė mašo: "Argi maža smulkaus sudėjimo moterų, kad fabrikai atsisako joms siūti?"

KAIP MES BUVOME TREMIAMI Į SIBIRĄ

Pergyvenimai tremiant į Sibirą 1941 m.

(Tęsinys)

Tvanka ir troškulys

Netrukus vėl esame uždaryti, Bematant, pajuntame biaurias sąlygas. Vagone 33 žmonės, knibždantys ant lentinių guolių, dviem aukštais vienas ant antro įtaisytų skersai vagono, su viduryj paliktu siauru išėjimu; čia pat išpiauta grindyse sanitarinė sėdynė. Tvanka, prakaitas ir neišvengiamas nemalonus kvapas, kaitros stiprinamas troškulys, patirtos prievartos supratimas ir uždarymas gyvuliniame vagone ima žmones erzinti ir vesti į nekantrybę. Kartkartėmis kyla aršūs ginčai būrelio žydų su lietuviais (sakysim, dėl vietos prie langelio), pusiausvyros nepraradusių raminami. Tokiose sąlygose pravažiuojame pro Minską, Oršą, Smolenską. Sustojimai paįvairinami vežamųjų patikrinimu ("povierka") ir retu maisto aprūpinimu. Tokiais atvejais, po trumpo kažkieno sunkaus bėgiojimo, išgirsdavome grupių šauksmą: "Atidaryti duris!" Gryno oro srovė plaukia į vagoną. Išvargę ir beviltiški veidai veržiasi į šviesą, bet visus prikala vietoje išdidus enkavedistas, kuris, apmetęs visus tiriamu aštriu žvilgsniu, komanduoja: "Pereiti į dešinę pusę", Po patikrinimo, paprastai, vieną išleisdavo atsinešti su kibiru mais to arba vandens. Nemoku pasakyti, ar davimas mums kibiro sūdytų žuvų ir negalėjimas gauti vandens buvo bolševikiško sadizmo pasireiškimas, ar tik nemalonus atsitiktinumas. Visus trenkte pritrenkė baisus pastebėjimas: utėlės! Sukrusta jas gaudyti, ir taip atsirado neišvengiamas užsiėmimas.

Išeiname į lauką

Inž. J. kompasas ėmė rodyti, kad važiuojame į pietus. Palikę užpakaly Orel, Jelec, Staryj Oskol, Novyj Oskol, birželio mėn. 20 d. pasiekėme Starobielską.

Sužiūrę pro langelius, išvydome baltai dažytą stoties pastatą, o prieš jį išrikiuotus sargybinius. Antroje stoties pusėje juodavo seserų vienuolių uniformos. Tai būta seserų Nazaretiečių iš Vilniaus. Mūsų transporto vagonai buvo tuštinami vienas po kito iš eilės. Atėjo kažkoks "komandyr" ir mandagiai pareiškė rūpinsiąsis mumis. Gruste sugrūsti į tirštą būrį, visai nesidžiaugėme ta žinia, ir kad ėmė lyti, visų veidus apgaubė gilus nusiminimas. Tuojau įsakyta, palikus sunkesnį bagažą, eiti pėstiems. Duota komanda sustoti po keturis. Netvarkingai išsirikiavę, ilga vingiuota virtyne tremtiniai, iš abiejų šonų saugojami "draugų", ėmė žygiuoti. Galvon skverbėsi mintis: "Kur ir ko? Gal sušaudymui?" Išėjome į laukus. Pasukę kaimo link, iš tolo pamatėme cerkvės bokštelius, jau be kryžių, o jos svogūniškos kopulos tarytum skundėsi dangui. Ėmė ryškėti ir jos pajuodavę mūrai. Kas tai, vienuolynas ar kalėjimas? Nuolatos aidint grubiems šauksmams "nesisikirstyti", pasiekėme kaimą. Su įdomumu stebėjome gyventojus, laukdami užuojautos, tačiau jų veidai dvelkė bejausmiu abejingumu; matyt, jie jau buvo prisižiūrėję į panašias eitynes.

Vėl uždaryti

Netrukus žygiuoti sustojo, nes atsidūrėme prieš mūro sieną. Atsidarė sunkūs vartai, ir patekome į kiemą. Neilgai laukus, atvyko sunkvežimiai su mūsų daiktais. Pasiėmę daiktus, sukritome prie sienų ir patylomis dalinomės įspūdžiais; kai kurie giliai beviltiškai susimąstę tylėjo. Vienas kitas naikino savo dokumentus. Tik vakare įleista į cerkvės vidų. Sunkiai įsivaizduojama spūstis, klegesys ir tiršti keiksmai įvairiomis kalbomis neleido ir pamanyti, kad esi buvusiuose maldos namuose. Pagalios niekas nepriminė senosios pastato paskirties, nes visas maldos namų vidus buvo paverstas suimtųjų guoliais, keliais aukštais iš lentų sukaltais. Į juos tuojau suvirto iškankinti žmonės. Tur būt, tyčiomis norėta išniekinti maldos namai, nes klozetai buvo įtaisyti pačioje garbingiausioje altoriaus vietoje, vadinamoje Caro Vartais — Carskije Vorota. Dairydamasis aplinkui, pastebėjau daug pavardžių (jų tarpe nemaža ir lenkiškų), išpiaustytų lentose ar išraižytų sienose; kai kur buvo matyti įrašytų eiliuotų sakinių, reiškiančių kalintų žmonių nedalios pergyvenimus. Jau vėlai vakare, aidint šauksmams ir keiksmam, atnešta katiluose arbatos. Susiradęs savo tautiečių būrelį ir išvargęs užmigau. Tik pradėjus švisti, pasigirdo komanda keltis.

Medicinos "'pagalba"

Po kuklaus pasistiprinimo ir įprastinės registracijos, imtasi sveikatos patikrinimo, su būtinu klausimu: "Ar neturi džiovos". Lauktoji sanitarinė pagalba buvo ne kas kita, tik išsimau dymas pirtyje ir drabužių "dezinfekcija" (arba, tiesiog sakant, nuutėlinimas) pačiu primityviškiausiu būdu: skalbiniai ir drabužiai kaitinti temperatūroje, kurioje jie gali šiek tiek pagruzdėti, bet per žemoje, kad žūtų parazitai. Po tokio "kultūrinio" atgaivinimo buvome perkelti į kitas patalpas. Ir kam? Vieta reikėjo ištuštinti naujiems belaisvių pulkams. Tik išėjus pro vartus, mūsų pėdomis į vidų plaukė nauja tremiamųjų partija. Tai buvo estai ir latviai. Jiems atiteko mūsų vieta cerkvėje, o mus nuvarė į žemus barakus, apjuostus aukšta spygliuota tvora. Prie vartų enkavedistai reikalavo atiduoti bet kokias lempeles ir į vidų leido tik po asmeninio apieškojimo. Kaip bematant, vyrai sugulė ant žemų lentinių guolių ir ligi vėlybos nakties dalijosi įspūdžiais.

Pamaldos kaip katakombose

Rytojaus diena — sekmadienis. Barakai sujudo dar neprašvitus. Miegą buvo išvaikęs badas. Apsukresnieji ėmė prašytis darbo prie virtuvės. Kiti beviltiškai blaškėsi kieme. Stebiu belaisvių nuotaikas. Krito į akį jaunas jėzuitas (kum. S. Cz.). Buvo tariamasi, kaip atlaikyti mišias, žinoma, laikantis didžiausio atsargumo. Apdairiai pranešu kitiems, kad paskirtoj vietoj susikaupsime prie "žuvelės" — Švenčiausiosios Aukos simbolio. Kur reikia, pastatėme sargybas. Šv. mišias atlaitkė kun. jėzuitas tikrai katakombų nuotaikoje — ant viršutinių guolių, susilenkęs po lubomis. Po palaiminimo, kaliniai sustiprėję dvasioje ir susikaupę, ėmė skirstytis ir, atsidūrę mažažme barakų kieme (20 x 20 metrų), savo monotonišku žingsniavimu gyvai priminė narve uždarytus žvėrelius. Akis krypo į vietos aplinką. Pro spygliuotų vielų užtvarą buvo matyti medžiuose įtaisyti reflektoriai, o toliau — visą gardą apjuosusi 2 metrų aukščio mūro siena, kyšantys sargybų bokšteliai, kuriuose, tarytum negyvas, stuksojo sargybinis su įprastiniu durtuvu.

Slinko valandos. Apsipratę su aplinkos vaizdu, kai kurie kaliniai plovė savo skalbinius, būrelis buvo susitelkęs apie saviškį kirpėją, vienas kitas išsitiesęs šildėsi saulėje, o jaunų lenkų grupė, tarytum tyčiodamosi iš padėties, traukė nerūpestingas dainuškas.

(Bus daugiau)

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

INTELIGENTŲ KELIAS NELENGVAS

(E) 1948-1952 metų laikotarpyje stojant į mokyklas, pradedant dirbti, daug pirmenybių buvo teikiama komunistinio jaunimo sąjungos nariams. Kas buvo gabus, ryžtingas, tam nereikėjo jokių "sąjungų". Tokie jaunuoliai puikiai išlaikydavo egzaminus, puikiai susidorodavo su darbu. Bet visiems žinoma, kad kiekvienoje tautoje yra ir negabių žmonių. Kas daryti? — svarstė negabių vaikų tėvai inteligentai, ką daryti — svarstė ir patys vaikai, svarstė ir gydytojas ir mokytojas, kurių idėjos ir įsitikinimai taip toli nuo komunizmo, kaip mėnulis nuo žemės, kurie laikė save šimtaprocentiniais lietuviais ir komunizmo priešais — staiga jie visi sako: "Nieko nebus vaikeli, stok į komjaunimą, aš dar per pažįstamus padėsiu".

Ir taip 17-18 metų "vaikelis" neša pareiškimą įstoti į komsomolą, o tėvas šnekina pažįstamus, net sumoka kai kam pinigų už sūnaus ar dukters priėmimą. Kam reikėjo šitaip elgtis, kam parduoti savo sažinę ir įsitikinimus? O gyvenimo praktika parodė, kad daugelis tokių nebuvo reikalingi nei komunistams, nei lietuviams. Ir ar ne komiška, kai toks jaunuolis studentas prieš egzaminus eina į bažnyčią, klaupiasi ir karštai meldžiasi, kad Dievas padėtų jam išlaikyti marksizmo, darvinizmo ir komunistų partijos istorijos egzaminus? Juk jei Dievas jį girdi, tikrai nepadės mokslui, kuris nukreiptas prieš Jį patį.

Štai tokiu veidmaingumu kai kas įrašė juodą puslapį į Lietuvos istoriją. Tačiau šiandien ši nuodėmė išgyvendinama ir inteligentija tampa vieningesnė ir stipresnė, pasiryžusi kovoti už savo įsitikinimus ir tikslus.

Lietuvos inteligentai domisi lietuviškomis Vakarų radijo valandėlėmis, užsienio lietuvių spauda.

Paskutiniaisiais metais kai kam iš Lietuvos pavyko išvažiuoti į užsienį. Išvažiavusiųjų pasisakymus kartais tenka pamatyti spaudoje. Kartais tie pasisakymai būna netikę. Toks išeivis, norėdamas apie save sudaryti tremtinio aureolę, pripasakoja visokių dalykų. Pavyzdžiui, galima pastebėti tokių pareiškimų: Girdi, jei galėtų, tai visi lietuviai išvažiuotų iš Lietuvos. Kas gali žmogų įgalioti šitaip kalbėti visos tautos vardu, kas jam duoda teisę sutrypti kas švenčiausia — tėvynės meilę, prisirišimą prie krašto, kuriame gimei, kuriame gyveno tavo tėvai, kuriame tiek daug mūsų ašarų, kraujo, mūsų nusivylimų ir mūsų džiaugsmo pėdsakų! Netikėkite tokiais "pareiškėjais", tai dažnai nevykėliai, kurie į užsienį vyko ne politinio prieglobsčio ieškoti, o gal tik legviau pagyventi, lengviau praturtėti. Lietuviai neišsižadės savo gimtosios žemės, kaip jos neišsižadėjo pasaulyje dar nė viena tauta. Lietuviai tiki, kad tie broliai, kurie šiandien dar priversti gyventi užsienyje, kada nors sugrįš į laisvą ir klestinčią Lietuvą. Kada tai bus — sunku pasakyti. Bet kada nors tikrai bus.

Tokios nuomonės apie gyvenimą ir įvykius yra visi inteligentai, su kuriais tenka susitikti, kalbėtis politikos ir gyvenimo klausimais.

Čia teko pasikalbėti apie Lietuvos inteligentiją, jos gyvenimą, įsitikinimus, siekimus. Buvo apie šį gyvenimą šviesių žodžių. buvo ir juodų. Reiktų perdaug nuostabios plunksnos, kad gėlėtume nupiešti žmogaus gyvenimą šių dienų Lietuvos įvykių rėmuose. Tai nelengva padaryti tuo labiau, kad skaitytojai Vakaruose jau seniai yra palikę Lietuvą ir kai kas gali būti sunku suprasti. Aišku savaime, kad kiekvienas žmogus geriausiai priima tai, ką jis pats yra pajutęs, išgyvenęs.

Nelengvas inteligento kelias ir nelengva jo dalia. Tačiau, kaip bebūtų, žmogus lieka žmogumi, dirba vienokiu ar kitokiu būdu savo tautai ir nori, kad jos dienos pasidarytų šviesesnės, gražesnės. Rašau Tau, skaitytojau, kaip žmogui, kuris perskaitys, pasvarstys, susimąstys, kuris pajus, kad Lietuvoje gyvenimas ir kova už šviesią ateitį nėra apmirę, kad tautos pastangos, kur lietuvis ir bebūtų — tėvynėje ar užsienyje — yra nukreiptos bendram tikslui — Lietuvai, jos vardui, garbei ir likimui. Rašydamas stengiausi papasakoti liesą, perteikti tai, ką mačiau, pastebėjau, pergyvenau.

Apie kitų tautų inteligentus pakalbėsime kitą kartą.

TAUTIŠKUOJU KELIU

Ne vieno mūsuose dar rusena pasididžiavimo ugnelė mūsų tautos praeitin, ypatingai ta garsia Lietuvių tautos gadyne, kai kietas Vytauto kardas ilgiems amžiams sulaikė kryžiuočių ordeno politikos siekius — veržimąsi į Rytus: "Drang nach Osten".

Šis įvykis paminėtas netik išeivijoje, bet jis yra minimas su dideliu triūkšmu ir mūsų okupuotoje Tėvynėje ir pačiame Žalgiry-Tanenberge. Jis minimas lygiai ir lenkų.

ARGENTINOS LIET. ORGANIZACIJŲ IR SPAUDOS TARYBA ruošusi šios nepaprastos sukakties minėjimą, laiko sau pareigą išreikšti VIEŠĄ PADĖKĄ visiems susipratusiems tautiečiams ir organizacijoms bei jų vadovybėms:

1. Argentinos Lietuvių Centro VADOVYBEI už veltui suteiktas patalpas.

2. Lietuvių Centro Tautinių Šokių Grupei ir jos vadovei poniai ONAI OŽINSKIENEI ir akompanjatoriui p. V. BALČIŪNUI už atliktą meninę programą.

3. Arg. Lietuvių Balso leidėjui p. PR. OŽINSKUI už visokeriopą pagalbą ruošiant minėjimą.

4. ŠV. CECILIJOS CHORO DALYVIAMS ir muz. VACLOVUI RYMAVIČIUI už meniškai atliktą programą.

5. P-lei MARYTEI ČIKŠTAITEI už nuolatinį talkininkavimą akompanuojant pianu.

6. P. ZEFERINUI JUKNEVIČIUI už žodį ARGENTINOS NEPRIKLAUSOMYBĖS proga.

7. REGIMANTUI VEDEGIUI už išsamią istorinę ŽALGIRIO MŪŠIO paskaitą.

8. P. Leit. ANTANUI BALČIŪNUI už nepaprastai daug įdėto laiko ir širdies ruošiant šio minėjimo dekoratyvinius papuošimus ir planavimus.

9. P. LUIS LEMBERIUI už istorinę šventės apžvalgą ispanų kalboje.

10. P-lei DANGŪOLEI VALANTINAITEI už meniškai atliktą deklamaciją.

11. P. Muz. VYTAUTUI CIBAVIČIUI ir jo vadovaujamo vokalinio vieneto dalyviams už jautriai išpildytą dainą.

12. P. VITUI RASTAUSKUI Skautų Tautinių Šokių Vadovui ir visai šokių GRUPEI už puikiai atliktus tautinius šokius.

13. LIETUVIŲ CENTRO JAUNUOLĖMS: NELEI KAŽINIAUSKAITEI, DORAI ŠUKYTEI, SUSANAI SKRANDŽIUTEI ir IRENAI STAŠKEVIČIUTEI, talkininkavusioms prie aukų rinkimo.

Taip pat visiems kitiems MIELIEMS TAUTIEČIAMS, prisidėjusiems prie iškilmingos šventės paminėjimo.

ALOST TARYBA džiaugiasi gausiu svečių apsilankymu, todėl visiems garbingos šventės sukakties paminėjime atvykusiems taria nuoširdų LIETUVIŠKĄ AČIŪ.

Tuo pačiu ALOST Taryba dėkoja LIETUVIŲ PARAPIJOS KLEBONUI už iškilmingas pamaldas LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS šventės proga ir kun. A. STEIGVILAI už širdingai pasakytą patriotišką pamokslą.

Lygiai dėkojame "Laiko" Administracijai už atspausdintus pakvietimus ir kitokią pagelbą.

GYVENIMAS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

(E) *Lenkijoje nenorima skelbti naujos amnestijos.* "Zycie Warszawy" laikraštyje buvo iškelta mintis, kad ryšium su Lenkijos įsikūrimo tūkstančio metų sukaktim reikėtų suteikti amnestiją politiniams kaliniams, pirmoje eilėje bent moterims. Į tai Lenkijos teisingumo ministeris atsakė, kad po karo ne vieną kartą buvo suteiktos amnestijos politiniams kaliniams, tačiau jie, girdi, jas panaudojo blogam. Jis pabrėžė nematąs jokio tikslo rodyti nuolaidumą šnipams ir revizionizmo agentams.

(E) *Dirba daugiau, o atlyginimas tas pats.* Varšuvos "Tribuna ludu" rašo, kad Varšuvoje septyniose svarbiausiose vietose statybininkai pakėlė produkciją nuo 10 - 20 %. Nežiūrint to, jų darbo atlyginimas paliko tas pats.

"Zycie Gospodarcze" rašo, kad, apklausinėjus statybos darbininkus Poznanės ir kitose provincijose, nustatyta, jog 70 % darbininkų šalia savo tiesioginio darbo dirba šalutinius, atsitiktinius darbus, idant galėtų šiuo būdu bent kiek pakelti savo pajamas. 66 % darbininkų dirba ir savo atostogų metu. Darbininkai nepatenkinti nevien tik savo atlyginimu, bet ir gyvenimo sąlygomis aplamai. Vidutiniškai darbininkai gyvena po du-tris vienoje patalpoje, kurioje nėra pakankamai vietos nei nusiprausti. Taipgi jie skundžiasi blogu maisto aprūpinimu.

(E) *Vengrijoje einama prie likusių ūkių kolektyvizacijos.* Iki šiol tame krašte sukolchozinta 70 % visų ūkių. Nors vengrų komunistinė propaganda stengiasi nuslėpti, tačiau net oficialūs statistiniai duomenys rodo, kad privatūs ūkiai iš to paties žemės ploto gauna aukštesnius derlius negu kolektyviniai ūkiai.

(E) *Rusų karininkai kontroliuoja rumunų kariuomenę.* 1958 metais sovietai savo kariuomenės dalinius iš Rumunijos atitraukė. Jau ir tada sovietinės taktikos žinovai teigė, kad rumunų kariuomenė nepaliks be rusiškos "priežiūros". Šis teigimas pasitvirtino. Rumunijos žinių biuletenis birželio 13 d. laidoje patiekė ilgą sąrašą naujų, Rumunijos pilietybę gavusių asmenų, su rusiškomis ir ukrainietiškomis pavardėmis. Pasirodo, šie visi nauji piliečiai yra buvę Sovietų Sąjungos piliečiai, kurie šiuo metu užima svarbiausius postus rumunų kariuomenėje.

Rumunijos kariuomenėje yra taip pat "patarėjai" su plačiomis teisėmis. Šių sovietinių pareigūnų žinioje yra kariuomenės apmokymo programos sudarymas, vadovaujančių kadrų organizavimas. Sitokiu būdu Maskva be didesnės rizikos galėjo atitraukti savo įsakymu pasirūpino, kad rumunų karinės uniformos nesiskirtų nuo sovietinių. Skirtumas tik tas, kad rumunai kepurėse nešioja sagą su trimis raidėmis "RPR" (Republika Populara Romina). Aplamai visa rumunų kariuomenė yra pertvarkyta pagal Maskvos pavyzdį. Tarp sovietų ir rumunų kariuomenės karių jaučiamas didelis atsiribojimas vienų nuo kitų.

—◆—

Lietuvos pajūryje nauja Marijos šventovė

Klaipėdoje senoji Švč. Trejybės bažnyčia, statyta 1865 metais, paskutinio karo metu buvo sugriauta. Esant apie 30.000 tikinčiųjų, naujos bažnyčios reikalas buvo deginantis. Todėl nuo 1957 metų, vadovaujant klebonui Liudui Poviloniui, pradėta statyti nauja Marijos Taikos Karalienės bažnyčia, kuri šiemet jau užbaigta. Ji statyta gerai ir gražiai. Turi 63 metrus ilgio. Iš lauko ją dengia granitinis tinkas, visus išpuoštas lipdiniais, altoriai marmuro plokščių. Didžiojo altoriaus sienoje randasi Taikos Karalienės freska, šoniniuose altoriuose Švč. Jėzaus Širdies ir šv. Juozapo Darbininko 3 metrų augščio statulos, virš didžiųjų durų Taikos Karalienės skulptūra (2,8 m.), išlaukinėje didžiojo altoriaus sienoje 3 m. diametro lietuviškojo Rūpintojėlio mozaika. Languose vitražo religiniai simboliai. Įtaisytas apšildymas ir 5 balsų vargonai.

Statyta ypatingose, kietose sąlygose. Kilniausių intencijų netrūko, nors, kokią mintį turėjo leidimo davėjai, galima numanyti. Statant tikinčiųjų entuziazmas pasireiškė begalinis. Aukos pasipylė iš visos Lietuvos. Kainavo tris su puse milijono rublių. Žymią jų dalį, per porą metų visoje Lietuvoje vesdamas misijas, pamokslininkaudamas, surinko kun. Vaclovas Rašimas-Gerasimavičius, kuris užbaigtuvių nebesulaukė, nes šių metų sausio 13 dieną mirė.

Nežiūrint, kad statant protarpiais viskas pakipdavo kaip ant plauko, tačiau Apvaizdos ir gerų žmonių dėka vistiek per tris metus lietuviškajame Baltijos krante Marijos šventovė pakilo. Ir tai toje srityje, kur ilgus metus Marijos garbinimas buvo užtušuojamas.

S. Matulis MIC

LIETUVIAI visame Pasaulyje

PIRMOJI LETUVIŠKA PARAPIJA AUSTRALIJOJE

Adelaidės mieste lietuviai katalikai, vadovaujami energingo kun. Juozo Kungio pereitais metais nusipirko nuosavus namus, kuriuose su vyskupo leidimu pradėta įruošti lietuvišką koplyčia, su teise turėti visas lietuviškas pamaldas ir teikti sakramentus. Tokiu būdu ši nauja koplyčia, kuri pavadinta Šv. Kazimiero vardu, bus pirmoji lietuviška bažnyččia visoje Australijoje.

Adelaidės lietuviai su dideliu pasišventimu ir aukomis jau daug darbų prie koplyčios atliko iščemantavo sienas iš lauko ir vidaus, koplyčia jau sutvirtinta reikiamomis priemonėmis. Koplyčioje bus 200 sėdimų ir 300 stovimų vietų. Adelaidės lie lietuviai per pusę metų namų ir koplyčios įrengimui suaukojo apie 3.500 svarų. Tai parodo,, ką gali padaryti didelis žmonių pasiryžimas.

LIETUVIŲ ROMOS KAT. SUSIVIENIJIMAS AMERIKOJE ATŠVENTĖ SAVO JUBILIEJINĮ SEIMĄ

Š. Amerikoje Wilkes-Barre mieste, Pensilvanijos valstijoje nuo liepos 31 iki rugpiūčio 3 d. Lietuvių Romos Katalikų Suvažiavimas Amerikoje turėjo iškilmingą kongresą, su kuriuo pradėjo savo jubiliejinius 75-sius gyvavimo metus.

LRKSA yra vienas iš veiklesnių lietuvių organizacijų, kuri turi apjungusi beveik visus Š. Amerikos lietuvius katalikus. Kiekviename didesniame mieste ar lietuvių didesnėje grupėje randasi atskiros kuopos, kurios valdosi demokratiškais pagrindais.

Kasmet LRKSA šaukia didelį suvažiavimą arba seimą, kuriame yra aptariami visi svarbesnieji organizacijos reikalai. Per 74 savo gyvavimo metus LRKSA yra nuveikusi labai didelių darbų Bažnyčiai ir Tėvyei.

ANGLIJA

● (E) **Žalgirio mūšio paminėjimas** įvyko Londone liepos 15 d. Minėjimą suruošė A. Mickevičiaus vardo Lietuvių-Lenkų Draugija. Įžanginį žodį tarė M. Bajorinas (anglų kalba). Po jo kalbėjo lenkų laikraščio redaktorius Pawel Zaremba. Meninėje programos dalyje lietuviškus tautinius šokius pašoko lietuviai mokyklinio amžiaus vaikučiai, vadovaujami M. Nenorto. Po to sekė lenkų tautiniai šokiai bei lietuvių-lenkų dainų koncertas.

KANADA

● (E) **Toronto lietuvių vaikų namų** kertinis akmuo buvo pašventintas iškilmėmis, kuriose dalyvavo apie 300 torontiečių. Namus stato NMP seserys. Tikimasi namų statybos darbus užbaigti dar šį rudenį.

Mokslas — MENAS — Literatūra

STASYS BARZDUKAS

TAUTA – DIDYSIS MANO SENTIMENTAS

Religija apibrežiama kaip gyvas žmogaus ryšys su Dievu. Tad man, vaikui, Dievas, tada be galo teisingas ir labai geras, buvo visur esąs ir visą matąs. Todėl reikėjo jam ne tik nuoširdžiai pasimelsti, bet ir jo klausyti: mylėti tėvelius, broliukus, sesutes, artimuosius, būti pačiam geram bei paklusniam, nenusidėti — ne pameluoti, nepavogti ir t. t. Įvairios pamaldos, procesijos su vėliavomis, giedojimu, varpelių skambėjimu, Velykų rytmečio Aleliuja — visa tai siejosi su dvasios pakilimu. O kunigo atsilankimas namuose, kad ir tokio kalėdojimo metu, buvo įvykis ne tik labai bauginąs (paklaus poterių ir katekizmo!), bet ir labai laukiamas — įspūdžių pakakdavo ne tik tai dienai, bet ir savaitei kitai.

Jaunuolio religija jau kėlė klausimų, kuriuos reikėjo įrodinėti, ir tiesų, kurias teko ginti. Todėl gimnazijos metais mes daug skaitėme, jieškojom atsakymų, ginčijomės ir karščiavomės.

Šiandien religija jau yra atrama ir pusiausvyra, kurios reikia siubuojančiam gyvenimui. Jis būtų kitoks, jei visi, neišskiriant ne pačių religijos skelbėjų, nuoširdžiai ir nuosekliai laikytųsi didžiųjų įsakymų: mylėk Dievą visa širdimi, o savo artimą — kaip pats save.

Moralė suprantu kaip dėsnius, nustatančius mano veiksmus. Daugiausia nurodymų esu gavęs iš savo mamytės, buvusios arčiausia manęs. Jie remėsi Bažnyčios mokslu ir namų papročiais. Kaikurie pamokymai ir dabar tebesilaiko įstrigę sąmonėj. Atsimenu pvz. savo mamytę, kažkurią pavakarę su mumis, vaikais, einančią ežia pro lauką bręstančių rūgių. Mes nusiskynėme pasilukštenti varpų. "Neskinkite", — sakė ji mums, — "nes čia ne mūsų laukas ir ne mūsų rugiai". A. a. tėvelis nenorėjo nevieno skriaudos. Teko matyti, kaip neimdavo net kelyje rastų daiktų: "Pamatęs griš jieškoti, — sakydavo, — tad jei mes paimsim — neberas". Turėjau taip pat ir mokytojų, savo elgesiu ir pavyzdžiu mokiusių tiesos ir sąžiningumo. Ir bažnyčioj girdėdavau: mylėk artimą kaip pats save ir nedaryk jam to, ko nenori, kad jis tau darytų. Vadinasi nenuskriausk, neįskaudink, nesuniekink jo. Iš savo pusamžio patirties žinau, kad daugiausia šilumos teikia santykiai ne kilnių principų skraiste dangstomi, bet paprastuoju žmoniškumu paremti.

Kultūra man — tai mano tautos dvasios atspindys. Tauta pati save atskleidžia dainuodama, pasakodama, gudraudama, linksmindamasi ir liūdėdama. Jos gi dainų ir giesmių, pasakų ir padavimų, patarlių ir mįslių, apeigų, šokių ir gyvenimo būdo pratesimas bei papildimas yra individualaus autoriaus — poeto ir rašytojo, muziko, dailininko ir t. t. — kūrinys. O visos šios kurybos lobis — ta dvasia, kuria reiškiasi ir yra gyva pati tautos sąmonė.

Tautinėj kultūroj glūdįs dvasinis palikimas paskatino mane būti mokytoju. Man atrodė, kad mokytojui lengviau kaip kam kitam prieiti prie tautinės gyvybės versmių ir taip pat parodyti kitiems. Šiandien nebetekęs tėvynes ir savo profesijos, čia matau bendruomeninio darbo prasmę: visų pasisavinama ir visų išlaikoma tautinė sąmonė ir dvasia. Arba atvirkščiai — tautiniai mes mirsime. Mane slegiamai veikia vienas faktas: gyvoji tautinė dvasia šimtmečiais laikėsi po šiaudiniu stogu bet ji greitai miršta milioninių rūmų šešeliuose.

Santykius su savo tauta grindžiu ne protiniais argumentais. Kas jų jieško tėvynės meilei — neras, kad ir kaip gudrautų. Protas visada pasisakys už priklausimą didelei, galingai, turtingai ir kultūringai tautai: platesnės perspektyvos, didesnės galimybės. Ir Dievui taip pat vistiek, kokia kalba į jį kreipsies — lotiniškai, angliškai, lenkiškai, lietuviškai.

Tad kelias į tautą yra per širdį. Ir mano tauta man yra tapusi didžiuoju mano sentimentu: gimiau iš lietuvių tėvų, pirmasis mano išmoktas žodis buvo lietuviškas, lietuviška buvo tėviškė, aplinkuma, mokykla, toliau man savas pasidarė mano tautos likimas. Reikia suaugti ir sutapti su tauta, ir tėvynės meilė pati atsiras. Tad ir aš Lietuvą myliu vaižgantiškai: "Nieko tiek konkrečiai nemylėjau, — yra sakęs jis nei paties Pono Dievo, prisipažįstu... Man viena tebuvo tikrai skanu ir malonu — čeploti, kad ir nešvarų, bet tik tautinį čiulpiką. Vyžota, lopyta mano Lietuvelė, bet mano broliai! Lietuvos istorija tedavė mums legendą, o kultūrą paliko mums patiems po pusės tūkstančio metų inicijuoti, bet ta istorija — mano!"

Žinomas visuomenininkas ir kalbininkas, gimė 1906 m. balandžio 23 Meškučių km., Marijampolės valšč. ir apskrity. Tėvai — ūkininkai. Mokėsi Meškučių kaimo pradinėj mokykloj, Marijampolės Rygiškiu Jono vardo gimnaziją baigė 1925, lituanistikos mokslus (lietuvių kalbą ir literatūrą) išėjo Vytauto Didžiojo Universitete Kaune 1929. Mokytojavo Tauragės mokytojų seminarijoje 1928-1929, Prienų žiburio gimnazijoje 1930-1938, Alytaus valstybinėje gimnazijoje 1938-1944, Eichstaetto lietuvių gimnazijoje (Vokietijoje) 1945-1949. Clevelando lituanistinėj vysk. Valančiaus mokykloje 1950-1955. Buvo Alytaus gimnazijos direktorium 1941-1944, Eichstaetto gimnazijos inspektorium, švietimo valdybos (Vokietijoje) inspektorium lietuvių kalbai ir literatūrai 1946-1949, Clevelando lituanistinės mokyklos vedėju. Lietuvių spaudoje bendradarbiauja nuo 1924, rašydamas daugiausia kultūriniais ir kalbiniais klausimais. Atskirai pasirodė hektografu spausdinta lietuvių kalbos gramatika mokyklų reikalui (1946 Vokietijoje) ir kartu su dr. Pr. Skardžium bei J. M. Laurinaičiu parengtas lietuvių kalbos vadovas (1950 Vokietijoje). Aktyvus lietuvių kultūros ir visuomenės veikėjas. Nuo 1955 rugsėjo 1 pirmininkas JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdybos.

MOTINA M. JUOZAPA SVENČIA AUKSINĮ JUBILIEJŲ RUGPIŪČIO 16 DIENĄ (1910-1960)

Viena iš pirmųjų Šv. Kazimiero seselių švenčia Auksinį Jubiliejų — 50 metų vienuolinio gyvenimo. Motina M. Juozapa praleido didesnį dalį savo vienuolinio gyvenimo savo gabumu kaipo administratorė — buvo vyresnioji, mokyklos vedėja, generalės patarėja, Motinos Genera-

lės asistentė ir Motina Generalė Šv. Kazimiero Seserų Kongregacijos dvylika metų. Būdama Motina Generalė, ji pasiuntė pirmą pulkelį Šv. Kazimiero seselių skleisti Dievo Karalystę ir tėvynės meilę čia Argentinoj. Čia aplankė savo seseles ir mūsų koloniją du kartu. Dabartiniu metu Motina M. Juozapa yra vyresnioji Naujoj Marijos Aukštesnėj Mokykloj, Chicagoje, Ill., JAV, kur mokosi virš tūkstantis studenčių.

Kartu su ja svenčia Auksinį Jubiliejų Sesuo M. Kazimiera, kuri praleido 50 metų Dievo tarnyboje. Sveikiname jubiliates ir linkime Dievo palaimos ir ilgų metų!

GAUTA NAUJŲ MALDAKNYGIŲ ĮVAIRIŲ DIDUMŲ IR PAVADINIMŲ:

1. ATLAIDŲ ŠALTINIS — didelėmis raidėmis su 570 puslapių.

2. RAMYBĖS ŠALTINIS — didelėmis ir mažomis raidėmis su 530 puslapių.

3. VIEŠPATIE IŠKLAUSYK MANĘS — vidutinėmis raidėmis su 620 puslapių.

4. BŪK MUMS MALONUS — su visų sekmadienių Mišių tekstais 400 puslapių.

5. SVEIKA MARIJA — Mažasis Maldynas su įvairių luomų maldomis 360 puslapių.

6. VIEŠPATIES ANGELAS — mažo formato maldaknygė, smulkiom raidėm, 280 pusl.

7. APSAUGOK AUKŠČIAUSIAS — mažo formato plono popieriaus maldaknygė, 250 pusl.

8. VARDAN DIEVO — patiems mažiesiems skirta eiliuota ir spalvota maldaknygė.

Šias maldaknygės papiginta kaina galima gauti per "Laiko" administraciją. Taip pat galima gauti NAUJOJO ĮSTATYMO pilnas Šventas Raštas.

"Laiko" administracijon yra atėję šie laikraščiai, kuriuos užsisakiusieji prašome atsiimti.

"KRISTAUS KARALIAUS LAIVAS", "LAIŠKAI LIETUVIAMS", "ŽVAIGŽDĖ" ir EGLUTĖ". Be to yra atėję nauji numeriai "Ateities" ir "Aidų".

—◆—

PAIEŠKOJIMAI

Ponia Ona Girdinaitė-Paulavičienė, gyvenanti Perdriel 137, Villa Ideal, San Martin, Bs. Aires, paieško savo pusbrolių: LUDVIKO, PRANĄ MINGELUS ir pusseserę JUSTINĄ MINGELAITĘ, ankščiau gyvenusius New Yorke. Mingėlai kilimo iš Lieplaukės parapijos, Alsėdžio valšč. Telšių apskr.

● Paieškomas **KAZIMIERAS SRIBIKĖ, atvykęs Argentinon prieš II-jį pasaulinį karą; ieško giminės iš Lietuvos. Žinantieji prašomi rašyti Al. Baronui, 4545 W. 63 Str., Chicago 29, Ill., USA.**

RADIO VALANDĖLĖ "LIETUVOS AIDAI" ATŠVENTĖ 12 METŲ SUKAKTĮ

Rugpiūčio 6 d. lietuvių parapijos salėje buvo iškilmingai paminėta Radijo Valandėlės 12 metų sukaktis gražiu festivaliu. Taigi jau 12 metų kaip skamba "Lietuvos Aidai" po plačią Argentiną radijo bangomis. Šiam reikšmingam įvykiui paminėti ir buvo suruoštas šis vakaras.

Paminėjimą atidarė "Lietuvos Aidų" vėdėjas p. Zeferinas Juknevičius, kuris nenuilstamai per tuos 12 metų sekmingai veda lietuvišką radijo valandėlę. "Liet. Aidų" vėdėjas plačiai nušvietė "Radijo Valandėlės" nueitą kelią: pradžioje lietuviška valandėlė buvo transliuojama per "Radio Libertad" stotį lietuvių kalboje, bet dėl bolševikų intrigų buvo priversta palikti "Libertad" stotį ir lietuvių kalbą pakeisti ispaniška. Paskui buvo pereita į Radio Mitre stotį, per kurią "Lietuvos Aidai" skambėjo ištisus 11 metų. Radio Mitre stočiai pakeitus darbotvarkę, teko ieškotis prieglaudos prie gretimos Antartidos stoties, iš kurios kiekvieną pirmadienį lietuviška valandėlė transliujama nuo 18,30 iki 19 val. Tačiau yra daroma pastangų, kad vėl sekmadienio rytais būtų galima transliuoti "Lietuvos Aidus".

Valandėlės vadovas toliau apibūdino įdėtą darbą, ruošiant transliacijas. Iš viso per tuos 12 metų vadovui teko pešvęsti 7.200 valandų, kas sudaro 300 dienų, beveik metus laiko. Antrą tiek laiko šiam darbui yra paskyręs nenuilstamas jo administratorius p. Karolis Misiūnas. Toliau vadovas priminė, kad nuo pirmykščio mėnesinio 40 pezų mokeščio yra pakelta iki 5000 pezų, kas sudaro nuolatinį rūpestį administracijai. Savo išsamų žodį p. Z. Juknevičius baigė apeliuodamas į visus geros valios lietuvius kiek galint paremti lietuvišką radijo valandėlę.

Tenka pažymėti, kad "Lietuvos Aaidai" yra mūsų pačių širdies aidai. Nuo to kiek mes jaučiame reikalą skleisti lietuvių vardą svetingoje Argentinos žemėje, kiek mums rūpi Lietuvos išlaisvinimas, tiek mes ir būsime pasiruošę remti taip mums visiems svarbią ir reikšmingą mūsų lietuviškos bendruomenės instituciją.

"Lietuvos Aidus" sveikino lietuviškos organizacijos, spauda bei lietuviai veikėjai:

1. Susivienijimo Lietuvių Argentinoje vardu sveikinimo žodį pasakė vicepirmininko pareigas einąs ponas Henrikas Šimkūnas, palinkėdamas "Lietuvos Aidams" vis galingiau skambėti po Argentinos kraštą.

2. Lietuvių Centro pirmininkas p. Stasys Džiugis sveikindamas "Lietuvos Aidus", išreiškė savo didelę padėką už nemokamą transliavimą laiko statybos Dr. Basanavičiaus saliono Villa Lugano.

3. Lietuviško laikraščio "Argentinos Lietuvių Balso" leidėjas p. Pranas Ožinskas ir redaktorius p. Konstantinas Norkus sveikinimus įteikė raštu, linkėdami sekmės ir pasižadėdami kiek išgalėdami bendradarbiauti.

4. Lietuvių Bendruomenės Argentinoje Centro Valdybos pirmin. p. Ignas Padvalskis kreipėsi į susirinkusius, kad visi bendradarbiautų "Liet. Aidams" konkrečia parama: bent po keliolika pezų kiekvienas, tuomet būtų išpręstas išlaikymo klausimas.

5. Berisso "Mindaugo" draugijos pirmininkas p. Vincas Stundžia perdavė netik gražius linkėjimus, bet kartu ir 1.620 pezų auką, tuomi parodydamas konkretų reikalo supratimą.

6. Skautų Argentinoje vadovas p. inž. Stasys Babronis perdavė nuo skautų savo geriausius sveikinimus ir linkėjimus, pabrėždamas "Lietuvos Aidų" labai svarbią reikšmę lietuvybės išlaikymo reikale.

7. Lietuvių Karių ir Kovotojų Sąjungos pirmininkas p. leit. Antanas Balčiūnas savo sveikinimus prisiuntė raštu, iškeldamas "Liet. Aidų" reikšmę Lietuvos laisvinimo darbe ir linkėdamas toliau kovoti.

8. Mėno Mėgėjų Ratelio vadovas p. Kvirinas Runimas savo žodyje išreiškė savo geriausius sveikinimus ir linkėjimus ateičiai.

9. Teisininkų vardu kalbėjo p. Dr. Alfonsas Kairelis, įtikinančiai ir jautriai kreipdamasis į paprastus lietuvius patriotus konkrečiu vienos valandos uždarbiu savaitėje paremti "Lietuvos Aidus".

10. "Laiko" ir Lietuvių parapijos sveikinimus perdavė p. Zeferinas Juknevičius žodžiu. Lietuvių parapija nuo pat pradžios jautė "Liet. Aidų" didžią paramą, už ką ji lieka labai dėkinga. "Laikas" broliškai kartu bendradarbiauja su "Lietuvos Aidais" visą laiką.

Meninėje programos dalyje pasirodė Berisso "Mindaugo" draugijos jaunimas su vaidinimu "Advokato Patarimai". Tai vieno veiksmo įdomi komedija, surežisuota p. Prano Strolios. Komedija išspaudė visiems nemaža juoko ašarų. Vaidino: A. Ražanskas advokato Miko Verbilos rolę, N. Marcinkevičiūtė — advokato žmoną Eleną, L. Gabriūnas — klijentą Kalvaitį, A. Šeštakauskienė — klijento žmoną, Marę ir A. Šeštakauskas — advokato padėjėją Draugelį. Sufleravo p-lė Valerija Bakanaitė.

Po vaidinimo pasirodė jaunas solistas A. Griška ir pianistas V. B. Stundžia, abu studentai berissiečiai, kurie atliko keletą lietuviškų dainelių, publikai nuoširdžiai palydinti plojimais. Solistas dar kartą publikos buvo plojimais iškviestas sudainuoti.

Bravo, Berisso jaunimas, kuris išdrįso pasirodyti ir Buenos Airese. Vaidinimas ir solo buvo atlikti su tikru įsijautimu. Linkėtina, kad berissiečiai ir toliau lavintųsi vaidybos ir lietuviškos dainos mene!

Toliau meninėje dalyje sekė vienas siurprizas: mažoji Danutė Runimaitė tėvelio palydėta pasakė vieną eilėraštuką ir privertė visą publiką valandelei visai ramiai susitelkti, kad išklausius mažosios trumpą eilėraštuką apie kiškutį.

Meninę programą užbaigė brolis ir sesutė: Osvaldo ir Milda Račkauskai: smuiku ir pianu pagrodami šias lietuviškas dainų melodijas: Ar aš tau sesė nesakiau, Per girę giružę, Mokolių Jaunimas ir Sudiev.

Po meninės dalies sekė šokiai prie puikios moderniškos muzikos.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Vytautas Alantas, "TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ", Romanas iš Lietuvos partizanų gyvenimo ir jų veiklos prieš rusų okupaciją.

Autorius šiame Romane atvaizduoja gilią Tėvynės, savų sodybų ir laukų meilę, dėl kurios lietuvių parzanai kovoja iki mirties. Tuo pačiu iškeliama žiauri bolševikinių okupantų niekšybė.

Išleido Liet. Knygos Klubas.
Viršelis dail. Korsakaitės.

Rugsėjo 17 d. 8,30 val. vakare Lietuvių Salėje Avellanedoje lietuviai pramonininkai ir prekybininkai ruošia

TRADICINĮ VAKARĄ

su įvairia menine programa, užkandžiais ir šokiais.

Įėjimas su pakvietimu bilietais, kurie gaunami pas sekančius asmenis:

P. B. Eidukonis, Tel. 22-5461
P. V. Grigaitis, Santa Fe 2710 Buenos Aires
P. L. Sruoga .. Tel. 69-8515
P. Mušketas .. Tel. 50-5948
P. B. Survila .. Tel. 31-8446
F. J. Čikštas .. Tel. 67-5863
F. J. Kanapinskas Tel. 63-8575
P. P. Sakalauskas, Avellaneda
P. K. Kaminskas, Tel. 59-1918

Sekmadienio Rimčiai

PRANAŠAI IR PASAULIO PABAIGA

Pasitaiko žmonių gyvenime įvykių, kurie sujudina visą pasaulį. Dažnai atsitinka, kad svar būs ir reikšmingi įvykiai praeina nepastebėti o menkaverčiai įvykiai sukelia didžiausią reakciją spaudoje ir per radiją. Taip atsitiko praeito mėnesio vidurlje su pranašyste apie pasaulio pabaigą.

Italijoje vienas adventistų sek tos narys, vardu Barbu, buvo paskelbęs, kad liepos 14 d. busiąs pasaulio galas. Pasaulinė spauda ir radijas išgarsino šią pranašystę ir sukėlė didžiausią paniką lengvatikių tarpe. Pranašystei neišsipildžius, Barbu paaiškino, kad jis nepasakęs kokiais metais tai įvyksią.

Panašių ir dar gudresnių "pranašų " bei "stebukladarių" adventistų, spiritistų ir kitų sektų tarpe yra labai daug, kurie apgauna visą spaudą, o per ją suklaidina visuomenę ir net vyriausybes.

Prieš keletą metų į Buenos Aires miestą buvo atvykęs vienas adventistų sektos "stebuklingas gydytojas", kuris "stebuklingu būdu" gydė aklus, kurčius, nebylius ir kitokius ligonius. Gydė daugiau kaip mėnesį laiko visose sporto aikštėse. Susirinkusioms minioms sakė kalbas, meldėsi, ir rinko aukas, bet nė vieno ligonio nepagydė.

Rašančiam teko matyti viename susirinkime per 30 aukų rinkėjų, kurie vaikščiojo per miną rinkdami pinigus. Žmonės metė dešimtines, penkiasdešimtines ir net šimtines. Staiga "stebuklingas gydytojas" išvyko į Europą. Spauda pranešė, kad išvyko į Rusiją, kur ir dingo be garso... Ar tik nebuvo po "stebuklingo daktaro" skraiste pasislėpęs "stebuklingas" šnipas ?!

Su visais tais įvairių sektų "pranašais" ir "stebukladariais" reikia būti labai atsargiems, nes jie yra gudrūs apgavikai, kurie prisidengę religine sekta suvedžioja daug žmonių. Tai yra lyg tie vilkai, apsivilkę avies kailyje, kaip mini Evangelija.

Iš kitos pusės palieka tvirta mokslinė ir bažnytinė tiesa, kad šis regimas pasaulis vieną kartą turės pasibaigti. Pasaulinio masto mokslininkai: astronomai pranašauja, kad saulei pamažu atvėsus, ir žemėje bet kokia gyvybė nuo šalčio turės pranykti. Kiti mokslininkai priešingai tvir tina, kad žemė sudegsianti, nes žemės viduje esanti ugnis nuolatos kūrenasi ir ji kartais prasiveržia ugniakalnių pavidalu į žemės paviršių.

Šių metų žemės drebėjimai Čilėje iššaukė keletą ugniakalnių. Visame žemės paviršiuje yra 161 ugniakalnis, be tų, kurie išsiveržė Čilėje. Šiais metais antrame žemės pusrutulyje, Sicilijos saloje, Etnos ugniakalnis pradėjo smarkiai veikti, išmesdamas daug verdančios lavos, tuomi salos gyventojams sukeldamas daug baimės ir rūpesčio. Žemės viduje yra daug lengvai degančios medžiagos, kuri dega su dideliu karščiu. Su laiku žemė sudegs, tuomet turės įvykti baisi katastrofa. Bet kada tai įvyks, to nežino nė vienas "pranašas", tai žino vienas tik pasaulio Tvėrėjas ir Išlaikytojas - Dievas.

Katalikų Bažnyčia, remdamasi Kristaus apreikštuoju mokslu, irgi tvirtina būsiant pasaulio galą. Bažnyčios mokslas sutinka su kaikurių mokslininkų spėliojimais. Tačiaus apie pasaulio galo datą Kristus mums paliko tik šį liūdijimą, užrašytą Mato ir Morkaus Evengelijose. (Mato 24,1-51 ir Morkaus 13,1-37).

Kristus paklaustas apaštalų, kada įvyks pasaulio pabaiga, atsakė, kad pirma bus daug kitų ženklų: dideli karai, badas, maras, ateis netikri pranašai, kurie kalbės Kristaus vardu, net stebuklus darys, kad suklaidintų išrinktuosius. Kas bus ištvermingas, tas bus išgelbėtas. Kristus užbaigė: Tuojau po tų dienų suspaudimo saulė aptems, mėnulis neduos šviesos, žvaigždės puls nuo dangaus ir dangaus galybės bus pajudintos". (Mt.24,29 ir Mork. 13,24-25).

Apie pasaulio pačią pabaigą Kristus pasakė: "Bet apie aną dieną ir valandą niekas nežino, nei angelai danguje, nei Sūnus, *tik vienas Tėvas* " (Mat. 24,32 ir Mork. 13,) . Netikrieji "pranašai "jau dabar skelbia apie pasaulio galą, kad suklaidintų lenvatikius.

Mums tikintiesiems užtenka Kristaus pasakymo perspėjimo: "Taigi budėkite, nes nežinote, kuomet Viešpats ateis, vakare ar vidunaktyje, gaidžiagydystėje ar ryte, kad ūmai atėjęs nerastų jūsų miegančių. Ką aš jums sakau visiems: *budėkite !*

Kapa.

KUNIGAS JUOZAS PRUNSKIS AUDIENCIJOJE PAS TRAPISTŲ ABATĄ

Tarp miškais apaugusių Kentucky kalnų yra Gethsemani trapistų vienuolynas. Tai vienas iš sunkiausių vienuolynų pasaulyje. Vienuolyno viršininkas vadinamas abatu. Jis turi kai kurias vyskupo privilegijas: su vyskupišku žiedu, iškilmingose pamaldose su mitra ir pastoralu. Šiame vienuolyne abatas yra Dom James Fox.

Beviešėdamas pas trapistus, buvau pakviestas pas jį pasikalbėti. Jo kambarys gausus knygomis, vienas kitas šventas paveikslas. Švara ir tvarka; bet ir kuklus neturtas.

Pats abatas liesas — juk niekad nei mėsos, nei žuvies nevalgo. Jis baigęs Harvardo Universitetą. Pirmame Pasauliniame kare buvo laivyno karininkas.

Kaip Jūs gyvenime tiek pasiekęs, ryžotės stoti į vienuolyną, ir tai tokį sunkų?

— Ką dirbau, man patiko, bet ėmiau galvoti — juk turiu tik vieną gyvenimą. Dirbi, uždirbi, bet juk viskas pasibaigs. Kam aš prakaituosiu ir aukosiuos dalykams, kurie galų gale išnyks. Viena tik tikroji realybė — Dievas. Nors mylėjau pasaulį, bet nebuvo ko kito daryti, kaip iš jo trauktis. Dievas vis mane medžiojo. Ta mintis mane visur sekė ir — apsisprendžiau.

— Iš kur yra atsiradę trapistai?

— Jų pradžia siekia VI šimt. Tada šv. Benediktas sudarė taisykles, regulas. Jo mintis buvo, kad vienuoliai neklaidžiotų elgetaudami, o pragyvenimą patys pelnytųsi dirbdami. Šv. Benedikto pradėtas vienuoliškas sąjūdis išaugo. Daugelis turtuolių, kunigaikščių jiems ėmė skirti žemes. Anais laikais, kai nebuvo nei pramonės, nei kapitalų, žemė buvo pati svarbioji vertybė. Vienuolynai pasidarė turtingi, o su tuo atėjo ir daugiau ar mažiau prabangos, nutolimo nuo šv. Benedikto regulų.

Tada 1098 m. Molesme vienuolyne, Prancūzijoje, susidarė grupė vienuolių, apie 20 kurie nutarė atnaujinti griežtas regulas, kokias, buvo sudaręs šv. Benediktas. Su Bažnyčios pritarimu, jie persikėlė netoli Dijono ir pradėjo naują vienuolyną Citeaux vietovėje. Iš čia ir atsirado cistersų vardas. Jie gyveno priešingai anų laikų dvasiai ir nebojo priekaišto — "kvaili jūs gyventi neturte ir nuošalume".

Apie 1109 m. į jų tarpą įstojo apie 30 kilmingų jaunikaičių, kuriems vadovavo šv. Bernardas. Tas vienuoliškas sąjūdis ėmė labai plėstis. Šv. Bernardui mirštant jų buvo jau net 150-je vietų.

Tačiau, laikui bėgant žmogiškieji polinkiai ir čia ėmė reikštis — nustota pirmykščio uolumo. Tada abatas De Rance reformavo vienuolyną, grįžtant prie pirmykščio griežtumo. Tai įvyko La Trappe vienuolyne. Iš čia ir vardas tą reformą priėmusių — trapistai.

— Iš kur ta paslaptis, kad tiek amerikiečių iš prabangaus gyvenimo užsidaro trapistų kietame nuošalume?

— Dvasiniai idealai šių dienų žmogui ne svetimi. Daugelis yra įsijautę į mistinį Kristaus kūną. Supranta, kad jie daro didelį įnašą į Bažnyčios reikalą ir stoja į vienuolyną. Turime baigusių Harvardo, Kolumbijos, Notre Dame, Georgetowno ir kitus universitetus.

— Ar toks sunkus pasninkas visą gyvenimą neragauti mėsos, žuvies, kiaušinių — nepakerta sveikatos?

— Kaikurie sulaukia 90 metų. Nesame varginami širdies ligų, ir vėžio beveik nepasitaiko. Dauguma miršta iš senatvės. Nors gyvenimas sunkus, bet sveikas.

—Daug pas jus žmonių atvyksta rekolekcijoms. Kokie šio sąjūdžio rezultatai?

—Pas mus per metus atlaiko rekolekcijas apie 800 kunigų ir arti 4.000 pasauliečių. Atvyksta daug baptistų, metodistų, kitokių protestantų, — baltų, juodų; be skirtumo. Ir trapistų tarpe turime baltų, gelsvų, juodų — viso apie 30 tautų atstovų, o gyvename kaip viena šeima.

Nuo 1944 m. iš Gethsemani išsiuntėme net 170 trapistų į kitas vietas, steigti naujų mūsų vienuolynų. Visuomenei daugiau žinomi mūsų rašytojai tėvas Raimundas ir tėvas Liudvikas (buvęs Tomas Merton). Turime ir lietuvį — tėvą Andrių.

Marija į dangų paimta (rugpiūčio 15 d.)

DUONOS PARODA

Amsterdame gegužies 10 d. Olandijos karalienės vyras princas Bernhardas atidarė pasauline duonos parodą. Išstatyta 1800 eksponatų, parodančių įvairiausių kraštų duonos pavyzdžius. Yra išstatyta eskimų duona iš šieno, pelų duona iš Rusijos, Lenkijos ir Pietų Amerikos ruginė duona, Portugalijos vaisių pyragas. Kanados paviljone, kurį įrengė valdžia, pavaizduota visa duonos istorija. Vienas parodos skyrius pavadintas "Duona ir žmonija". Jame yra 40 kraštų duonos pavyzdžių.

DVI MERGINOS ATVYKO Į CHICAGĄ IŠ LIETUVOS

Mūsų korespondentas iš Chicagos Ed. Šulaitis praneša, kad ten birželio 21 aerodrome buvo sutiktos dvi merginos, atvykusios iš Lietuvos — Vida Ripskytė ir Sigutė Paulauskaitė.

Abidvi po 16 metų, abidvi atvyko tą dieną, abiejų istorija tokia pat, nors jos ir negiminės ir atvyko ne tuo pačiu lėktuvu.

Vida Ripskytė buvo tik 6 savaičių kūdikis, kai tėvai Vytautas ir Sofija Ripskiai su vyriausiu sūnum Stasiu išvyko į vakarus, ją palikę močiutės globai. Tokia pat istorija ir Sigutės Paulauskaitės, kuri buvo palikta pas močiutę, kada jos tėvai Pranas ir Ona Paulauskai su 2 metų Birute Ona ir 5 metų Irena bėgo nuo bolševikų.

V. Ripskytę aerodrome pasitiko dabar brolis Stasys, jau 19 metų studentas, S. Paulauskaitę — seserys Irena 21 metų, Birutė Ona 16 metų ir jaunesnis brolis 13 metų.

DĖMĖSIO !

Parduodu su gera klientūra krautuvę "Despensa" su butu.

Lietuviams nuolaida!

Teirautis: R. de Escalada (oeste) c. Pastor Ferreyra 3901.

Tautos Fondo Vyriausiojo Valdytojo Padėka

Tautos Fondo Valdytojas Jonas Balkūnas ponui Ignui Padvalskiui atsiuntė sekančio turinio padėkos laišką

Didžiai Gerbiamasai,

Gavau Jūsų bankos perlaidą 150 dol. sumoje. Širdingai dėkoju.

Tikiu, kad tai bus argentiniečių auka Tautos Fondui, Lietuvos laisvinimo reikalams. Prašau perduoti mano ir Tautos Fondo valdybos širdingiausią padėką ir įvertinimą.

Laisvinimo akcija nė kiek nesumažėjo ir nesusilpnėjo. Po viršūnių konferencijos iškrikimo, mūsų viltys sustiprėjo. Turime daugiau draugų. Jungtinių Valstybių vyriausybė mus aiškiau supranta ir mūsų veiklą vertina. Ateitis mums blaivėja. Tad raginame budėti ir nė kiek neatslūgti. Juk pasaulinė padėtis tokia, kad staigmenų galime tikėtis bile kada. Linkime ištesėti ir "Vardan tos, Lietuvos, Vienybė težydi".

Dar kartą Tautos Fondo Vadovybės vardu tariu lietuvišką ačiū!

Su tikra pagarba.

Pasirašė JONAS BALKŪNAS
Tautos Fondo Valdytojas

Liepos 15, 1960.

Rugpiūčio 20 d., šeštadienį, Lietuvių parapijos salėje VYČIAI ruošia, su įvairia programa,

VAKARĖLĮ.

Programoje pamatysite vaidinimą, po kurio seks šokiai prie linksmos muzikos.

PIJAUS GUDELEVIČIAUS KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Liepos 9 diena

Plaukiame Brazilijos pakraščiu: saulutė prasimušusi, pro debesis mus sveikina su Brazilijos amžinu pavasariu. Jūra gana rami. Vakare apie 10 val. pasiekėme Santos uostą, bet pernakvoti palikome atviroje jūroje.

Liepos 10 diena

Santos: *gražiu fiordu įplaukėme į prekinį Santos uostą. Išėjęs iš laivo ir atlikęs savo sekmadienio krikščionies pareigas, leidausi su ekskursija aplankyti įdomesnių Santos miesto ir apylinkės vietovių. Važiavome keliolikos kilometrų labai gražiu pajūriu, aplankėme salą su garsiais sanpauliečių kasinais, viešbučiais, naujais moderniais pastatais, kurie pasislėpę po amžinai žaliuojančiais medžiais duoda miestui kurortinį antspalvį.*

Santos turi daug moderniškų viešbučių, daug gražių bažnyčių. Ant kalno stovi Montserrat Marijos graži šventovė, kurioje matosi labai daug padėkos votų, paliktų Marijai už gautas malones. Santos nepaprastai auga: po 5 metų mano paskutinio apsilankymo Santos mieste išdygo apie 100 naujų dangoraižių. Dabartiniu metu Santos skaičiuoja virš 300.000 gyventojų, o vasaros metu gyventojų padaugėja dvigubai.

Liepos 11-12 dienomis

Plaukėmė toliau. Iš Santos prisidėjo nauja ekskursantų grupė. Su mumis trečiąja klase važiavo Jujuy vyskupas Enrique Muehn, keletas įvairių kongregacijų vienuolių ir seselių. Viso laive buvo apie 500 keliautojų. Mano kelionės ir kajutės draugas vokietis iš Muencheno, gyvenąs San Carlos de Bariloche, labai gerai pažinojo mūsų garsų tapytoją Joną Rimšą, su kuriuo jis net draugavo. Liepos 12-tos vakare laivas pasiekė Bahia įlanką, bet laivas pasiliko per naktį atviroje jūroje.

Liepos 13 d.

Bahia — Salvador. Ryte įplaukėmė į uostą, kur turėjo įsėsti nauji keleiviai ir pakrauti braziliško tabako apie 18.000 jardų. Turėdamas visą dieną laisvą, nutariau aplankyti Bahia miestą su jo šventovėmis ir kitomis įžymybėmis.

Bahia yra kolonialinis miestas, turįs 650.000 gyventojų, išsimėtęs ant nepaprastai didelės įlankos kalnuotų krantų. Miestas apsijuosęs su amžinai žaliuojančiom palmėm ir tropikinių augalų laukais, tačiau labai suvargęs: namai netinkuoti, nedažyti ir aptrūniję. Gyventojai daugumoje juodieji, vaikšto basi apdriskę. Žemė ir uolos raudonos, kurios rusvai nudažo ir upę.

Bahia turi nemaža bažnyčių, kurios pasižymi meniškais turtais. Viena iš gražesnių yra Šv. Prančiškaus bažnyčia, baroko stiliaus, kur nuo apačios iki viršaus papuošta įvairiais ornamentais, gipsatūromis, įgravuotu ir skulptuotu medžiu, turtingomis majolikomis. Visa bažnyčia lyg koks altorius žiba visame savo puošnume. Bažnyčia yra Tėvų Pranciškonų nuosavybė. Šalia yra menu turtingas vienuolynas ir didelė biblioteka. Kitos bažnyčios yra daugiau apleistos, todėl netekusios daug pirmykščio grožio.

Bahia miestas oficialiai vadinamas Salvador, buvo įsteigtas 1549 m. portugalo Tomė de Souza ir ilgą laiką buvo Portugalijos vicekaraliaus buvainė. Tuo met Bahijoje žydėjo religinis menas.

Aplankiau ilgą ir vingiuotą su fiordais išraižytą Bahios pakrantę. Mieste yra graži Plaza Municipal, keletas kitų mažesnų aikščių, universitetas, Avenida Vasco de Gama, teatras ir kitos miesto įžymybės kaip bankas, mokyklos.

Dėl lietaus tabako pakrovimas į mūsų laivą buvo sutrukdytas. Turėjome išplaukti apie 7 val. vakaro, o išplaukėme jau kitos dienos rytą apie 3 val. Dar visą dieną plaukėme, kol priartėjome prie pusiaujo-ekvatoriaus. Šį kartą pusiaujo oras buvo vėsus.

PUSIAUJO ŠVENTĖ

Liepos 16 d.

Jau iš pat ryto pasijutome šventės nuotaikoje. Visame laive bufetai, stalai, salės buvo šventiškai išpuoštos. Mat, tą dieną laive buvo dviguba šventė. Šv. Mergelės Karmelio Marijos-jūrininkų globėjos, kurios garbei laive buvo laikoma novena ir Pusiaujo šventė, kuri kiekvieną kartą pasiekus ekvatorių yra atitinkamai švenčiama: su "krikštu" ir diplomų įteikimais.

Šventė buvo pradėta iškilmingomis pamaldomis kino salėje, kuri ta proga buvo paversta į koplyčią, kurion rinkosi gausiai keliautojai. 10 val. prasidėjo giedotos Mišios. Nors keliautojų tarpe buvo daug tautų žmonių, tačiau visi sutartinai giedojo Misa de Angelis ir kitas religines giesmes. Ta pačia proga daug keliautojų įsirašė į Škaplierinės draugiją.

Pietūs ir vakarienė buvo iškilmingai papuošti: stalai gražiai baltai padengti ir apkrauti puikiais valgiais bei gėrimais kaip ledais, cigarais, šampanu. Nuotaika buvo tikrai jauki, kiekvienas gavo po kepuraitę-maskarą, kurios atitaisė nuotaikas net labiausiai surūgusiems keliaviams ir labiausiai nukentėjusiems nuo Neptūno privestino "krikšto". Visai naujai "pakrikštytieji" gavo po vardą. Po visa to sekė dainos, akordiono muzika, šeimyniški šokiai ir kitos keliautojų pramogos. Tai buvo puiki proga keliautojams iš arčiau susipažinti.

Keletai dienų paplaukus toliau nuo pusiaujo, laivą pagavo šiaurės vėjas, kuris su dideliu įkyrumu priešinosi mūsų kelionei. Bangos mėtė laivą ir dažnai smarkiai sukrėsdavo į šonus

Liepos 21 d.

Kanarų salose. Vakare prisiartinome prie Kanarų salų. Įvažiavus į Tenerifo salos įlanką, jūra kiek aprimo ir prasiblaivė dangus. Laivą į uostą įtraukė prityręs jūrininkas su savo "vilkiku". Visi nekantriai laukė galėsią po ilgesnio laiko vėl padėti koją ant tvirtos žemės. Vietovė, kur sustojo vadinosi Santa Cruz de Tenerife, tai svarbiausias uostas ir miestas Kanarų salose. Šis uostas naudojasi muitų laisve: galima įvežti ir išvežti įvairias prekes be jokių muito suvaržymų.

Todėl keliautojai šioje saloje pasinaudoja proga ir perka foto aparatus, laikrodžius, radijo ir kitokius aparatus ir paskui slaptai veža parduoti į kitus kraštus.

Tenerife yra europietiško stiliaus miestas, kartu kurortas, turįs keliasdešimt tūkstančių gyventojų. Miestas pastatytas ant vienos salos lygumos, susidedąs iš kelių dalių, kurios jungiasi tik vandeniu ir vienu šiaurės keliu. Miesto centras labai ištaigingas: plačios gatvės, gerai apšviestas, aikštės puikiai išpuoštos gėlėmis. Turi visą eilę gražių pastatų, bažnyčių, mokyklų, vilų. Krautuvės labai gražiai ir skoningai įrengtos ir gana turtingos prekėmis. Gaila tik, kad miestą pasiekėme vakare, ir negalėjome pamatyti salų gilumos.

Išplaukus iš Santa Cruz de Tenerife, tuojaus laivą pagavo šiaurės vėjas, kuris visą laiką laivą kilnojo iki kol pasiekėme Ispanijos uostą-Vigo. Prieš apleisdamas laivą, aplankiau su vadovu mus vežusio laivą-Monte Umbe" mašinas, kurios mus pernešė per vandenyną. Laivo didysis motoras "Diesel" 6.000 arklio jėgų ir su 10x90 cm. skersmens didumo cilinderiu. Motoras per dieną sunaudoja 20.000 litrų Diesel aliejaus ir padaro 17-18 jūros mylių, per valandą. Teko aplankyti ir kitas mašinas bei laivo įrengimus, kas padidino mano žinojimo bagažą daugybe smulkmenų apie laivą.

—◆—

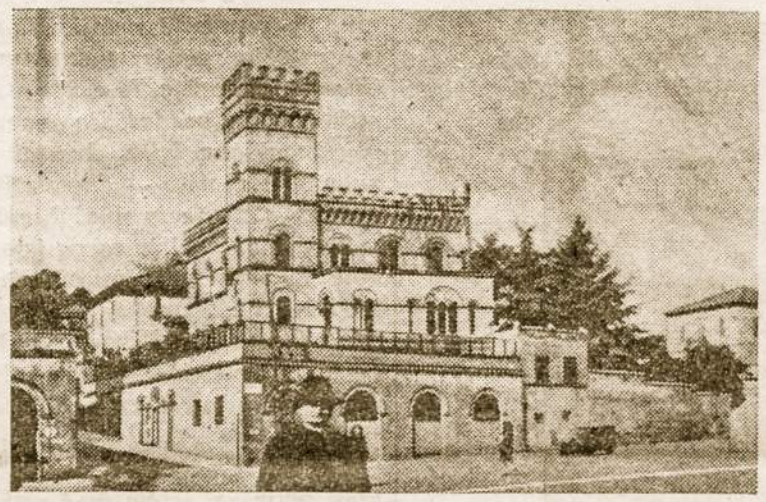

Romojo Šv. Kazimiero Liet. Kolegija, kurią aplankys P. Gudelevičius

● **Siūloma padidinti emigracijos kvotą į Ameriką.** (E) Š. m. kovo 18 d. pilnas sąrašas, norimai padidinti kvotos normą, paskelbtas Kongreso Knygose; iš jos matome, kad 1950 metų Lietuvos kvota buvo 384; šį metinį kvotos skaičių norima padidinti iki 1.837.

● **Negrai studentai Maskvoje.** (E) Vienas negrų studentas, pašalintas iš Maskvos universiteto, pasakojo, kaip negrai traktuojami Maskvos universitete: "jie mušami, užgauliojami ir diskriminuojami". Jis pats iš universiteto buvo pašalintas už tai, kad protestavo prieš blogą 600 Afrikos studentų traktavimą.

IŠ KANADOS GYVENIMO

Žalias kiaušinis į bolševiko krūtinę

Š. m. birželio mėn. pabaigoj, bepalaikant "koegzistencinius ryšius", Kanadoje lankėsi Maskvos vykd. k-to. pirm. (taigi, neva mayoras, kitų kraštų pavyzdžiu), Bobrovnikovas. Kanadiškiai kolegos — miestų mayorai, tam žmogžudžių ir nusikaltėlių bolševikinės valdžios atstovui, žinoma, buvo labai mandagūs ir paslaugūs. Kai kurie iš jų svečią-bolševiką lydėjo net į keletą Kanados miestų. Nuvažiavo jie aplankyti ir Niagaros garsaus Krioklio ir tenai buvo vaišingai priimti Niagara Falls miesto mayoro. Tenai valgė, gėrė, na, o paskui — "amžinai atminčiai" — fotografavosi. Deja, besifotografuojant, įvyko nesitikėta ir nelaukta staigmena: iš tolėliau "atskrido" pora žalių kiaušinių, atsimušė į Bobrovnikovo storą kaklą ir apteškė jam "manišką", naują kostiumą, "halstuką" ir, bendrai, bolševikišką povyzą...

Po šio kiaušinio "atentato", visdėlto, Maskvos satrapų atstovas susivaldė. Jis nubraukė kiaušinį nuo savo drabužių ir pozavo toliau, tardamas: "ničevo"...

Na, o apsauginiai vyrai — skubiai ėmė jieškoti kaltininko, kas tuos kiaušinius "atsiuntė"? Kiek tolėliau, ant pievutės, jie sulaikė jauną vyrą, kuris, pasirodė, besąs jaunas lietuvis Gediminas Janušonis, 20 m. amžiaus. Tai jis kiaušiniais "apibombordavo" maskviškį svečią. Žinoma, Janušonis buvo uždarytas į areštinę ir iš ten išleistas tik tėvams užstačius 200 dolerių užstato.

Liepos mėn. 11 d. įvyko šio jaunuolio teismas, kuris irgi gana charekteringas. G. Janušonį gynė garsus Ontario provincijos advokatas, Federalinės vyriausybės Parlamento atstovas ir vice-ministeris Arthur Maloney.

Pirmiausia teisėjas užklausė kaltinamąjį, ar jis metė kiaušinį į Maskvos mayorą?

— Taip mečiau ir ne vieną, bet du kiaušinius — atsako G. Janušonis.

— Kodėl taip darei? — vėl klausia teisėjas.

— O todėl, Garbus Teisėjau, kad norėjau atkreipti kanadiečių dėmesį ir atbudinti juos iš pavojingo miego, kad jie praregėtų ir suprastų, su kuo pradeda draugystę. Juk Maskvos raudonieji — didžiausi nusikaltėliai pasaulyje. Jie grobia svetimus kraštus ir terioja žmones. Tą patį jie padarė su mano gimtoju kraštu Lietuva, to nori padaryti ir su Kanada...

Po to — kalba adv. Arthur Maloney, Janušonio gynėjas:

— Teisė mesti kiaušinį į Maskvos mayorą — yra vienas iš gražiųjų pavyzdžių mūsiškės "gražiosios (beautyful) demokratijos" — dėsto advokatas. — Maskviškis mayoras turėjo teisę mesti kiaušinį į mano ginamąjį taip pat. Aš esu Parlamento narys, bet tas nereiškia, kad niekas neturėtų teisės sviesti kiaušinio į mane, jei atras ką nors nepatinkančio manyje... Todėl, dargi turėdamas galvoj padarytą didelę skriaudą Janušonio gimtajam kraštui, skaitau, jog prieš jį iškeltas kaltinimas ne tik be pagrindo, bet net trivialus (trivial)...

Teisėjas, išklausęs kaltinamojo pasiaiškinimo ir jo gynėjo, adv. A. Maloney ginamosios kalbos, visdėlto, paskelbė sprendimą, išteisinantį Gediminą Janušonį už jo padarytą veiksmą ir nutariantį grąžinti jam užstatą, sumoje 200 dol.

Čia pat norisi jungti pastabą dėl šio lietuvio jaunuolio. Jis tėra tik 20 amžiaus. Taigi, iš Lietuvos išvežtas vos trijų metukų ir jos, be abejonės, neatsimena, kas ji yra ir kaip atrodo toji Lietuva? Taigi, kaip matyt, šis didelis patrijotizmas, Tėvynės meilė ir pykčio prasiveržimas prieš nūdienius Tėvynės grobikus — yra gerų lietuvių tėvų įskiepyti. Bravo, Janušoniai, Gedimino tėveliai!

Gediminas Janušonis šį rudenį planuoja įstoti į Toronto universitetą, studijuoti inžineriją.

Sekmės jam jo žygiuose ir moksle!

Pr. Alšėnas

LIETUVIAI PASAULYJE

URUGVAJUS

● (E) **Lietuvos, Latvijos ir Estijos tragiškos sukakties proga** spaudoje buvo daug straipsnių, skirtų tai sukakčiai paminėti. Keliuose Montevideo dienraščiuose tilpo mūsų tautos reikalu A. Gumbaragio straipsniai. San Juan dienraštis "Tribuna" patalpino keturių skilčių straipsnį. — Sao Paulo (Brazilijoje) dienraštyje "A Gazeta" tilpo šia proga platus straipsnis portugalų kalba.

JUNGT. AMER. VALST.

● (E) **Susivienijimo Liet. Amerikoje seimas** vienbalsiai patvirtino Pild. tarybos narius — prezidentą P. Dargį, sekretorių M. J. Viniką, iždininką N. Gugienę, iždo globėjus E. Mikužiutę ir St. Bredes, daktarą-kvotėją St. Biežį. Naujuoju viceprezidentu išrinktas St. Gegužis. Taip pat išrinkti ar perrinkti kiti valdomieji organai. Jubiliejinis seimas praėjo pakilia nuotaika ir baigėsi Amerikos ir Letuvos himnų giedojimu.

VOKIETIJA

● (E) **Atsistatydino dr. J. Grinius.** Vasario 16 dienos gimnazijos direktorius dr. J. Grinius nuo š. m. spalio mėn. jo paties prašymu iš šių pareigų išeina. Taip pat jis pasitraukė iš PLB Vokietijos Krašto valdybos nario pareigų. Jo vieton į Kr. valdybą įėjo Stp. Vykintas.

Iš Vasario 16 Gimnazijos Gyvenimo

Klasių pastato projektas. Iš Kanados atvykęs į Europą architektas Dr. A. Kulpavičius su savo žmona balandžio mėn. pabaigoje apsilankė Vasario 16 Gimnazijoj. Čia pamatęs klasių bei valgyklos iškleruisius barakus ir sužinojęs, kad Lietuvių Bendruomenės Valdyba Vokietijoj juos nori pakeisti nauju pastatu, architektas mielai sutiko paruošti šito pastato projektą. Nors Dr. A. Kulpavičius jau turėjo nusipirkęs bilietą į Ispaniją, tačiau savo kelionę atidėjo, apsigyveno pas Tėvą A. Bernatonį Dieburge ir, talkinamas savo žmonos, čia ėmėsi projektuoti gimnazijos pastatą. Iš jo trijų apmestų eskizų Kr. Valdyba ir gimnazijos vadovybė pasirinko tą, kuriame buvo numatytos visos klasės ir valgykla su virtuve, bet nebuvo salės, kuri pastatą padidintų ir gerokai pabrangintų (nutarta ir toliau tenkintis nedidele saliuke, kuri yra bendrabuty). Šitą projekto variantą arch. A. Kulpavičius perdirbo, patobulino ir jį pabaigė apie gegužės 10 d., o Kr. Valdyba jį priėmė gegužės 29 d., reikšdama svečiui architektui padėką, kad jis klasių pastato gražų projektą sukūrė nemokamai. Tai duoda viltis, kad ir kiti tautiečiai paseks Dr. arch. A. Kulpavičiaus pavyzdžiu ir savo aukomis padės jį paversti konkrečia tikrovė — gimnazijos klasėmis su valgykla ir virtuve.

BERISSO

IŠVYKS Į JAV PAGILINTI MOKSLĄ

Dr. Jonas Šipaila, Marcelės Zimkaitės ir Juozo Šipailų sūnus, kuris La Platos universitete baigė medicinos fakultetą daktaro laipsniu ir dirba "Cruz Azul Paseo" Bernalyje ir "Cruz Blanca" Avellanedos ligoninėse, išvyks į Š. Ameriką Michigan'o miestą pagilinti studijų. Michigan'e gyvena jo dėdė Jurgis Šipaila, pas kurį jaunasis daktaras ir apsigyvens.

Dr. Jono sesutė, Linda, mokinasi vidurinėje mokykloje ir dirba kaip sekretorė.

ROSARIO

SUKAKTUVIŲ VAIŠĖS

Konstancijos ir Stepo Tyčionių dukrai Olgytai Tyčionytei š. m. birželio 9 d. sukako 15 metų amžiaus. Ta proga ponų Tyčionių šeimoje buvo surengtos šaunios vaišės, kuriose matėse šie svečiai: kun. V. Šimanskis, kun. J. Vilutis, p. V. Jankūnienė su šeima, Juozas, Elena ir Mindaugas Guzai, A. K. Kalainiai, pp. Užkuriai, pp. Saračinskai, V. Rakutienė su dukra Hilda, p. Vinciūnienė, p. Bielinis su šeima, pp. Vilučiai, pp. Jonaičiai, pp. Piselevičiai, Kanomuta-Kiaušytės šeima, pp. Mikaliūnų šeima, Šveikauskų šeima, p. Piston šeima.

Sukaktuvininkės tėveliai gyvena Rosario mieste, H. de La Quintana 570. Solemnizantė gavo ta proga daug brangių ir gražių dovanų iš svečių.

PADĖKA

Dėkoju visiems atsilankiusiems į mano sukaktuvių vaišės ir visiems mane sveikinusiems.

Olga Tyčionytė

■ **Vilučių šeima** liepos 27 dieną užsakė Šv. Mišias už a+a tėvelio Petro Vilučio sielą, kurios buvo atlaikytos Šv. Kazimiero bažnyčioje. Po pamaldų visi gimines ir svečiai buvo užkviesti pas pp. Vilučius ant gardžių pietų pagal lietuvišką paprotį.

Vilučių šeima dėkoja visiems, kurie atsilankė į pamaldas ir ant pietų. Visiems nuoširdus lietuviškas ačix.

Vilučių šeima

ROSARIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ARBATĖLĖ

Liepos 31 dieną Rosario Lietuvių Apylinkė kartu su jaunimu suruošė gražias vaišes-arbatėlę grįžusiam kun. klebonui Juozui Margiui pagerbti. Vaišės įvyko klebonijos sodelyje po atviru dangumi. Didelis skaičius parapijiečių buvo susirinkę į šias vaišės, kurių metu kun. J. Margis papasakojo daug savo kelionės įspūdžių ir nuotykių iš Š. Amerikos. Tuo tarpu jaunimas prie gražiai papuoštų stalų vaišino svečius su užkandžiais ir arbatėle. Bę kun. Margio kalbėjo dar p. A. Kalainis, R. Šimanauskienė, A. Švarlys, M. Klimas ir J. Papečkys, kuris pravedė visą programą šių vaišių metu. Prie stalo viešpatavo labai jauki nuotaika.

Lietuvių Bendruomenė yra nuoširdžiai dėkinga jaunimui už paruoštus užkandžius ir visiems atsilankusiems į šias sutiktuves grįžusio klebono kun. J. Margio garbei.

KORDOBA

● **Morta Matusevičiūtė de Suarez** birželio 18 d. susilaukė pirmgimio sūnaus. Abu tėvai džiaugiasi šeimos padidėjimu.

● **SLA 6 skyrius** minėdamas **16 metų sukaktį** rugpiūčio 6-7 dienomis papuošė salioną: iš priekio padengta moderniškai gražiais akmenimis, o salės vidus naujai išdažytas. Per šventės minėjimą kordobiečiai turėjo svečių iš Bs. Aires.

PRANEŠIMAS "LAIKO" SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Pakartojame visiems "Laiko" skaitytojams, kad "Laiko" prenumerata metams 100 pesų tik tiems, kurie užsimoka už jį administracijoje, arba parapijų raštinėse laiku, neraginami. Pas tuos, pas kuriuos turi atvykti "Laiko" prenumeratos rinkėjas, privalo užmokėti 110 pesų.

"Laiko" Administratorius.

* KIRPYKLA "O L G A" — Ilgalaikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškomis mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės —

Olga Jasiulytė - Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

Pirmieji žingsniai Šiaurės Amerikoje

Rašo p. L. Kančauskas

Mano širdyje amžinai pasiliks Argentinoje pragyventų 12 metų įspūdžiai ir tie liūdni atsisveikinimo mometai, kada liepos 19 dieną reikėjo palikti Argentiną. Dėkingas esu visiems draugams ir pažįstamiems, kurie parodė man savo nuoširdumą ir tiek daug linkėjo sekmės gyvenant Š. Amerikoje.

Po 23 valandų skridimo lėktuvu liepos 20 dieną 15 val. nusileidome Miami aerodrome, kur mus pasitiko rūpestingieji Imigracijos įstaigos pareigūnai ir muitinės valdininkai. Be to mus pasitiko karšta saulutė, kokios dar netėko pajusti nei gyvenant Argentinoje, nors dažnai vasarą sakome, kad yra karšta.

Visa dokumentų ir bagažo patikrinimo procedūra praėjo puikiausiai. Išėjome iš Miami aerodromo patalpų nešini pasus su stampeliu, kur tik parašyta, kad esame priimti į JAV. Malonus bagažo nešėjęs, negras tuoj parūpino taksį ir mes nuvykome į Miami miestą, hotelin poilsio, kur išbuvome tris dienas. Čia bepoilsiaujant teko gerai prakaitę pasimaudyti, nes buvo šilta su drėgme dieną ir naktį. Jau pirmą dieną išėjome pavakariais pasižvalgyti po Miami miestą. Miestas labai gražus ir švarus. Deja, žmonės, ypač moterys labai negražios ir apsirengę kaip kam patinka. Net seneliai ir senelės apsivilkę trumpomis kelnėmis ir ta jų apranga juos padaro baidyklėmis. Kadangi turėjome valgyti vakarienę, tai pradėjome ieškoti restorano, kur galėtume padoriai ir nebrangiai pavalgyti. Tokį ir radome. Pastebėję į kainoraštį, kad viskas nelabai brangu, pasiėmėme vakarienę iš kelių patiekalų ir . . . už mūsų visų trijų vakarienę sumokėjau tik 3 dol. ir 4 centus. Žinoma, mums pirkusiems dolerius Argentinoje, vakarienė atsėjo nepigiai, bet gyvenantiems ir dirbantiems JAV, ji gana pigi. Gražiausias byfis su lomu kainuoja tik 1 dol. 30 centų valgant restorane, o perkant mesinėje 80-90 centų. Čia visi skaito, kad tai brangu, nes už byfį turi atiduoti paprastas darbininkas pusę valandos uždarbį. Restoranuose labai mandagus patarnavimas. Daugelyje galima susikalbėti ispaniškai. Kur mes valgėme, tai savininkas buvo šveicaras ir kalbėjome vokiškai. Teko stebėtis tokiu šio žmogaus malonumu ir per trumpą laiką mūsų pamilimu, nes paskutinį kartą atsisveikinant jautėmės, kad atsisveikinamę su visiškai artimu asmeniu.

Labai man gardaus juoko padarė mūsų sūnus Kęstutis, kai valgant restorane pamatęs iš virtuvės išėjusię juodukę tarnaitę sušuko: "Oi, kokia dūmais aprūkusi tarnaitė!" (Net ir dabar prisiminus tą jo samojų, mane juokas ima.)

Besivaikštinėdami po Miami matėme milžiniškas krautuves pilnas įvairiausių gėrybių kurių kainos visiškai neaukštos. Tačiau, yra dalykų, kuriuos buvo verta pirkti Argentinoje, nes čia, Argentinoje, daug pigesni. Pavyzdžiui: nelabai kokie vyriški batai 10-30 dol. o tokie kaip Argentinoje 6-700 pezų vertės tikriausiai kainuotų 35-40 dol. Tokių ir nesimato. Moteriškų batukų kainos lygios Argentinoms kainoms, nors medžiaga blogesnė negu Argentinoje. Vyriški viršutiniai baltiniai taip pat pigesni negu Argentinoje. Labai brangūs gerų markių šveicariški laikrodukai, kurių tik didelėse krautuvėse tesimato. Laikrodukas, kuris čia kainuoja 150 dolerių, Argentinoje tokį galima gauti už 50 dolerių. Foto aparatai Š. Amerikoje dvigubai pigesni negu Argentinoje. Aš pirkau puikų vokišką tipo "Leica" aparatą už 160 dolerių, kurio kaina Argentinoje, yra maždaug 350 dolerių.

Gerokai nuo saulės nudegę, Miami palikome liepos 23 dienos ankstį rytę ir į New Yorką atskridome saulutei jau aukštai pakilus. Į New Yorką atvykę skubėjome susirišti su ponais Miliauskais, kurie mūsų laukė. Deja, per mano neapsižiūrėjimą, paėmiau lėktuvą, kuris nusileidžia dar toli nuo New Yorko o ne New Yorko Internacionaliniam aerodrome. Kada paskambinau iš aerodromo Miliauskams sužinojau, kad p. Miliauskas su dukra Alicija mūsų laukia internacionaliniam aerodrome jau nuo 4 valandos ryto. Su malonia amerikiečių pagalba susiradome autobusą vežantį į New Yorką ir čia atvažiavę paėmėme taksį, kuris nuvežė pas Miliauskus. Pirmoji mus pasitiko ponia Miliauskienė su malonia šypsena ir ašaromis akyse o paskui ją atskubėjo ir dukra Alicija, kuri labai gražiai atrodo, tartum visiškai kita negu bu-

(nukelta į 8 pusl.)

Skaudaus liūdesio valandoje mirus ANTANUI JAŠKUNUI, reiškiame gilią užuojautą velionies ŽMONAI PETREI KUNŠTAITEI-JAŠKUNIENEI ir DUKRAI ELENAI.

Salomė Zekonytė Mikelaitienė ir šeima

● BARRETAS ● CARRETILLAS
● CARRITOS ● PUNTAS
● CORTAFRIOS ● PALAS
● GRINFAS ● PLANCHAS

Fábrica de Baldes y Canastos Reforzados para la construcción

JUAN HORACIO CZOP e Hijo

ISLETA 1313
Valentin Alsina T. E. 208 - 8717

LIETUVIŠKA AUDYKLA "DROBĖ"

Savininkas VYTAUTAS DORELIS

Parduoda lietuviškai raštuotas drobes, languotas staltieses bei lygias kitas medžiagas.

Kainos be konkurencijos, nes parduodama pačiame fabrike.

BOGOTA 4175 Cerro, Montevideo, Uruguay

Telefonas 22 - 17 - 77

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 7268

MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ LIETUVIS VEIKĖJAS

Liepos 30 d. mirė Jonas Zubauskas, sulaukęs 80 metų amžiaus. Velionis kilimo iš Šlapikių km. Joniškio valšč. Šiaulių apskr. Argentinon atvyko 1908 metais. Būdamas darbštus ir taupus bei nuoširdus lietuvis patriotas iš savo santaupų rėmė Tautos Fondą, kurio paskirtis buvo padėti atgauti Lietuvai nepriklausomybę.

1925 m. pasistatė nuosavus namus ant Domingo Siderato gatvės ir po dviejų metų sukurė lietuvišką

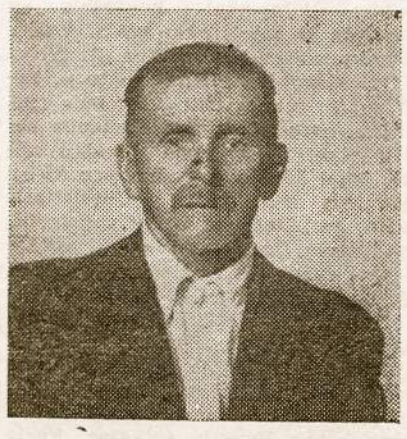

šeimos židinį su Gendruta Spudaite, kuri išaugino 5 vaikus: 2 dukteris ir 3 sūnus. Duktė Johana jau ištekėjaus už Broniaus Arlausko, kita duktė Marytė yra dantistė. Sūnus Leopoldas — kunigas, Feliksas vedęs gyvena su šeima, o jauniausias sūnus Antanas darbuojasi kaip auto mechanikas savuose namuose.

Ponų Zubauskų namuose pradžioje vystėsi nemažas lietuviškas veikimas: organizavosi "Mindaugo" draugijos choras, įsisteigė lietuviška mokykla ir vyko kiti lietuviški užsimojimai. Velionis buvo ilgametis "Mindaugo" dr-jos veikėjas ir visokių lietuviškų parengimų šelpėjas. Jis buvo ir vienas iš pirmųjų lietuvių berissiečių, kurie viešai stojo ginti Lietuvos nepriklausomybės reikalą viešoje eisenoje per miestą.

Velionis buvo palaidotas rugpiūčio 1 d. La Platos kapinėse su visomis bažnytinėmis apeigomis, prieš tai Maria Auxiliadora bažnyčioje jo sūnus kun. Leopoldas atlaikė gedulingas Mišias, asistuojant kitiems kunigams. Į kapines buvo palydėtas taip pat keletos kunigų ir daugybės žmonių su gyvų gėlių vainikais.

Liko nuliūdusi žmona, abi dukterys, sūnus ir anukai bei kiti giminės, pažįstamieji ir artimieji draugai.

Tebūna lengva Argentinos žemelė!

V. S.

■ Nuo širdies smūgio birželio 21 d. mirė **Justinas Musteikis.** Velionis gimė 1874 m. kovo mėn. 3 d. Kubilių kaime, Daugailių valsč. Utenos apskr. Argentinon atvyko 1911 metais. Beveik visą laiką dirbo geležinkelių dirbtuvėse kaip stalius. Arti 20 metų gyveno iš pensijos. Argentinoje likosi sūnus — inžinierius Robertas su žmona ir 3 brolvaikai su šeimomis. Birželio 22 d. didelis būrys lietuvių ir vietinių velionį palydėjo į San Jeronimo kapines, Rosario mieste.

Šventos Mišios Aušros Vartų Bažnyčioje

RUGPIŪČIO MĖN.

11 d. 9 val. už **Mykolą ir Rozaliją Lapinskus.**

12 d. 6,50 val. už **Dukštų, Dirvelių ir Bataškų šeimas.**

13 d. 8,15 val. už **Kazlauskus ir Šukevičius.**

9 val. už **Julę Aleškevičienę**

14 d. 8 val. už **Vancevičių šeimos narius.**

9 val. už **Bernardą Ramanauską ir Kazimierą Zigmantavičių.**

10,30 val. už **Petrą ir Povilą Ratkus.**

15 d. 8 val. už **Joną Vasiliauską.**

10,30 už **Franciškų Sabaliauską.**

17 d. 9 val. už **Konstanciją Račkienę.**

18 d. 7 val. už **Červinskų ir Sturevičių šeimas.**

19 d. 10 val. už **Stasę Čiužuvienę.**

20 d. 7 val. už **Vandą Vilutienę.**

8,15 val. už **Bernardą Simanauską.**

9 val. už **Benediktą Berklovą ir Benediktą Keturakį.**

21 d. 8 val. už **Domininką Eimutį.**

10.30 val. už **Veroniką Žerulaitę ir Tamošiūnienę.**

24 d. 8.15 val. už **Joną Motekūną.**

25 d. 9,30 val. už **Kazimierą Povilauskaitę-Staniulienę.**

27 d. 9 val. už **Mečislovą Jušką.**

28 d. 9 val. už **Hektorą Vasiliauską ir Petronelę Vasiliauskaitę.**

10,30 val. už **Mariją Sidlauskaitę-Deveikienę.**

MIŠIOS BERISSE MARIA AUXILIADORA BAŽNYČIOJE

14 d. 10 val. už **Barborą Staniulienę.**

28 d. 10 val. už **Mikelaičių šeimos mirusius: tėvus ir brolius.**

TEMPERLEY LIETUVIAMS

21 d. 10 val. už **Aleksandrą Valickienę.**

Casa "DOMICELA"

Sav. A. LEVANAVIČIUS

ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ MEGZTINIAI, ŠALIKAI, KAMPEROS

šilko ir drobės išdirbiniai

— PRIEINAMOS KAINOS —

CANADA 2025 Lanús O.

Casa MUSKETAS

Parduoda PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS IŠNUOMUOJAMA PIJANINUS

T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

Vitrinų Fabrikas „VITRAL"

Sav. W. A. Rastauskas

Įrengimas moderniškų vitrinų prekybos namams ir krautuvėms.

Av. SAN MARTIN 3038
Lomas del Mirador

ALBERTO E. TIMINSKAS

"COCHERIA"

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro kelionės į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.

AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

Buenos Aires Avellaneda

Visiems lietuviams katalikams žinotina

Rugpiūčio mėn. 14-15 dienomis Avellanedos bažnyčia "Asuncion" švenčia savo metinę šventę, į kurią kviečia dalyvauti visų tautybių tikinčiuosius, jų tarpe ir lietuvius su savo tautine vėliava ir tautiniais drabužiais.

Šventės programa bus sekanti:

Rugpiūčio 14 d. sekmadienį nuo 14 iki 18 val. ant aikštės vyks įvairių tautinių grupių tautiniai šokiai. 18 val. visi įžygiuos į bažnyčią su savo tautinėmis vėliavomis, kurios bus prie didžiojo altoriaus pašventintos ir liks ten iškeltos per visą šventę. Ta proga kiekviena tautinė grupė kartu garsiai kalbės "Tėve Mūsų" maldą.

Rugpiūčio 15 d. 10.30 val. "Asuncion" bažnyčioje vyks iškilmingos pamaldos, asistuojant tautinėms grupėms su savo vėliavomis.

14 val. įvyks užbaigiamoji procesija, kurioje dalyvaus visos tautybių grupės, su savo tautiniais rūbais ir savo vėliavomis. Šioje procesijoje dalyvaus ir Popiežiaus nuncijus arkiv. Mozzoni.

Visi Avellanedos ir Buenos Aires lietuviai yra kviečiami dalyvauti šiose iškilmingėse, kad parodytume, jog mes lietuviai esame susipratę ir organizuoti, ypač kviečiamas dalyvauti lietuviškas jaunimas!

RAŠO P. LEONAS KANČAUSKAS

(atkelta iš 7 psl.)

vo Argentinoje. Ji pirmiausiai sutvarkė sąskaitas su taksio šoferiu neduodama man mokėti. Mums bekraustant čemadonus iš taksio, atskubėjo iš kažkur ir Miliauskas, kaip visuomet linksmas ir geriau atrodantis negu atrodė būdamas Argentinoje. Įžengią per slenkstį į jų namus pasijutome patekę į erdvų ir švarų butą, kokiame mes būdami Argentinoje gyventi nei nesvajojme.

Nepaprastai įspūdingas buvo mūsų susitikimas ir buvo nesibaigiančios kalbos, Jie įdomavosi apie Argentinoje esančias jų gimines, draugus ir pažįstamus o mes turėjome smulkiausiai viską pasakoti. Jie apie Argentiną kalba kaip apie savo Tėvynę ir nenustoja vilties į ją sugrįžti. Tačiau, laikas gydo didžiausias žaizdas ir reikia tikėti, kad ta jų ilgesio žaizda taip pat užgys. Jie mielai norėtų grįžti, bet tokiose pačiose aplinkybėse kaip jau Argentinoje gyveno — nenori gyventi.

Keturias dienas gyvenant pas p. Miliauskus, mes jautėmės kaip savo tėvų ar brolių namuose. Netrūko geriausių ir p. Miliauskienės gardžiai padarytų valgių, o jau įvairių skaniestų net perdaug. Argentinoje gyvenantieji dažnai kalba, kad Š. Amerikoje trūksta gerų valgių. Tai didžiausias melas. Čia yra visko ir geriausiaus byfius kas nori valgo nevieną kartą dienoje, bet 2-3 kartus. Tik reikia netingėti iš šviežių produktų valgį pasigaminti. Kas tingi gamintis, tas valgo viską pagamintą-konservuotą. Per tą pas p. Miliauskus gyventą laiką teko gerokai susipažinti su dangoraižių miestu New Yorku. Pirmai pažinčiai p. Miliauskas su dukra mus sekmadienį nuvežė į centrą. Visą laiką apie pusvalandį laiko važiavome požeminiu traukiniu, kuris taip važiuoja, kad atrodo lyg turbininis lėktuvas skrenda. Mat, per posukius greičio nesumažina ir lekia staugdamas. Sekančią dieną jau aš vienas važiavau ir apie 6 valandas vaikščiojau po New Yorką. Du kart praėjau pro aukščiausią dangoraižį, kurį nekartą teko matyti filmose. Kai reikėjo grįžti bijojau, kad nepaklysčiau, bet pasisekė ir laimingai grįžau.

Po ilgų ir malonių vaišių pas p.p. Miliauskus liepos 27 dieną autobusu išvykome į Clevelandą, kur apsistojome pas gerą savo draugą, turintį 13 departamentų mūrinį namą. Kur iš Clevelando vyksime nežinome, nes pareis nuo įvairių aplinkybių.

Baigiant šį pirmųjų įspūdžių laišką perduodu p.p. Miliauskų geriausius sveikinimus visiems jų pažįstamiems, draugams ir giminėms.

Aš nuo savęs asmeniškai linkiu geriausios kloties visiems mane prisimenantiems. Ateityje gal vėl kada pasidalinsiu su gerbiamais "Laiko" skaitytojais įspūdžiais patirtais besivažinėjant po šiaurės Ameriką.

L. Kančauskas

New York, 26-7-60.

ŠAUNIOS MARIJOS DEL CARMEN SAKALAUSKAITĖS SUKAKTUVĖS

Liepos 16 d. lietuvių parapijos salėje įvyko Marijos del Carmen Sakalauskaitės 15 metų sukaktuvių vaišės, į kurias atsilankė daug aplinkinio jaunimo ir daug lietuvių pažįstamų.

Salėje buvo gražiai paruošti stalai, apkrauti gerais lietuviškais valgiais: lietuviškais kopūstais su kumpiu ir kitais skanėstais. Vaišės buvo pradėtos bendra kun. A. Steigvilos sukalbėta malda, po to p. Zeferinas Juknevičius trumpais žodžiais svečiams pristatė dienos solemnizantę — Mariją Sakalauskaitę, kuri sėdėjo pačiame centre su jaunimu. Besikalbant ir besistiprinant gardžiais valgiais, nepastebimai atėjo dvylikta valanda, reikėjo baigti vaišes, kad užleidus jaunimui salę pasišokti.

Tenka pažymėti, kad ponų Sakalauskų šeima savo vaikus išaugino tikroje lietuviškoje dvasioje: visi vaikai puikiai kalba lietuviškai, beto p. Pijus Sakalauskas yra žinomas kaip senas lietuvis veikėjas, kuris dar iki šiandien priklauso prie Šv. Cecilijos choro ir visur kur yra lietuviškas reikalas padeda kiek galėdamas.

Marija Sakalauskaitė taip pat priklauso prie Šv. Cecilijos choro, yra baigusi lietuvių šeštadienio mokyklą. Linkime, kad jaunoji solemnizantė ir toliau darbuotųsi su lietuviais ir tęstų savo tėvų lietuviškas tradicijas.

—◆—

PUIKIOS ĮKURTUVĖS

Bronius Virbickas ir jo dalininkas Eduardo Novaro liepos 31 d. savo naujame ir gražiai įrengtame departamente suruošė puikias įkurtuves, kuriose dalyvavo muz. Vac. Rymavičius, p. Virbicko sesuo Ona iš Rosario, Danutė ir Jurgis Gilvydžiai. p. Mačiulionienė su dviem sūnumis ir kiti jo draugai.

B. Virbickas su savo dalininku turi nusipirkę dar kelis kitus namus ir departamentus, su kuriais progresuoja.

● **Seselė Karmencita Varanauskaitė**, Kazimiero ir Emilijos Varanauskų duktė, rugpiūčio 15 d. čikagoje pas seseles Kazimirietes sudės savo pirmus vienuoliškus įžadus.

● **Sesuo M. Aloyza**, kuri 1943 m. buvo atvykusi į Argentiną — Avellanedą, ir kuri dėstė tikybą bei rankų darbelius, rengė vaikučius prie pirmos Šv. Komunijos bei daug padėjo prie Aušros Vartų parapijos, rugpiūčio 16 dieną švęs savo sidabrinį vienuolinio gyvenimo sukaktį Kazimiriečių vienuolyne čikagoje.

● **Uršulė Garbauskaitė** Juliaus Ascilos žmona rugpiūčio 6 d. 3,30 val. iš Ezeizo "Canadians Pacifics" linija išskrido į Kanadą, Edmundo miestą aplankyti savo brolį, kur praleis keletą mėnesių atostogų kanadiškoje vasaroje.

● **P. A. Muškėtas**, gyvenąs Villa Devoto, yra žinomas kaip prityręs muzikos instrumentų žinovas, ypač pianų technikas. Šią savaitę p. Muškėtas buvo apsilankęs lietuvių parapijoje, peržiūrėjo pianą ir jį iš naujo sustygavo bei sutvarkė.

● **Prof. Petras Krapavickas** įšvyko į Tukumano universitetą, kur nuo rugpiūčio 1 d. dėsto filozofijos fakultete. Retkarčiais jis vyks taip pat į Rosario dėstyti filozofijos. Prof. P. Krapavickas yra labai pasižymėjęs kaip filozofijos profesorius. Prieš kurį laiką jis buvo išvykęs Ispanijon, kur ištisus metus dėstė filozofiją.

LIGONIAI

● Jau kuris laikas kaip serga p. **Veronika Bagdanavičienė**. Ji yra internuota Buenos Aires Rivadavia ligoninėje, 5 salėje, 7 lovoje. Ligonė gerėja. Lankyti galima kasdien po pietų.

● **Aleksas Balnis** internuotas Argerich ligoninėje IV-me aukšte, 13 salėje. Reikalinga yra operacija.

● **Pranas Auškalnis**, iš Barrio S. Juan prie Ituzaingo, yra internuotas į senelių prieglaudą — Ituzaingo mieste.

SKELBIMAS

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos susirinkimas yra šaukiamas 13 rugpiūčio 7 val. Lietuvių parapijos patalpose.

Dalyvavimas būtinas.

Pirmininkas

VASARIO 16-tos GIMNAZIJAI VOKIETIJOJE SURINKTOS IR PASIŲSTOS ŠIOS AUKOS:

1. Liet. Moterų ir Mergaičių draugija $ 1.250.
2. Argentinos Liet. Atsargos Karių ir Kovotojų Sąjunga surinko iš sekančių kolonijų:

$ 660 iš Berissiečių
„ 600 iš Buenos Aires
„ 515 iš Rosariečių

Virš minėtos abi organizacijos iš viso surinko 3.025 pezų, kuriuos pasiuntė Vasario Gimnazijai sušelpti.

Visiems ir visoms kurie aukavo šiam kilniam tikslui ir visiems rinkėjams lietuviškas nuoširdus ačiū.

"Birutiečių" ir Karių-Kovotojų Sąjungos Valdybos, Buenos Aires, 9-8-60.

Šeštadienio Mokykla pradėjo didelę akciją

Lietuviškoji - šeštadieninė - Vargo mokyklėlė pradėjo akciją Vasario 16 gimnazijai sušelpti. Tam tikslui ruošia didelį vakarą, kuris įvyks rugsėjo 3 dieną Parapijos salėje. Mokyklos vadovybė susilaukė lietuviškos visuomenės didelio pritarimo. Mes gauname sveikinimų ir paraginimų raštu ir žodžiu. Tad tenka tik pasidžiaugti mūsų kolonijos patrijotizmu ir lietuviškų reikalų supratimu. Lieka tik laukti rugsėjo (septiembre) 3 dienos, kada mūsų tautiečiai savo skaitlingu atsilankymu įrodys savo patriotizmą ir parems lietuviško jaunimo auklėjimą.

Ta pačia proga noriu pranešti, kad parengimo metu veiks turtinga loterija ir bufetas, kurio pelnas eina tam pačiam tikslui. Jau atsirado visa eilė geros valios tautiečių kurie paaukojo loterijai vertingų daiktų, būtent —

P. A. Marenholcas gražią savo darbo kėdę, apie $ 1.500.— vertės, Temperley lietuviai — didelį keptą kiškį su padeklu ir bonką gėrimo priedui, p. Pajaujienė ir p. Kairelis po tortą, p. Jankauskas ir p. Babronis po gėrimo bonką ir t. t. Atrodo ši loteria bus turtingiausia iki šiol buvusių.

Mūsų gerosios ponios sutiko suaukoti bufetui įvairių produktų, būtent — savo darbo kepsnių, užkandos bei dalykų sumuštiniams (sandvičiams) padaryti, neskaitant darbo, kurį daugelis vyrų ir moterų laike parengimo žadėjo suteikti.

Kreipiuosi į visus geros valios lietuvius, kurie norėtų savo auka prisidėti prie šio kilnaus tikslo, paaukojant dalykų bufetui ar loterijai. Pasižadėjimus prašome pranešti Parapijos raštinėje arba šeštadieniais 3-5 val. O. Kairelienei mokyklos patalpose.

Iš anksto dėkoju.

Komisijos vardu
O. Kairelienė

LAIKAS

PATRIJOTINIO RELIGINIO TURINIO LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — J. Duoba; Administratorius — P. Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams $ 100.—, pusm. $ 55.—, vienas nr. $ 4.—. Urugvajuje met. 12 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XII METAI Nr. 262 — 10 DE AGOSTO

ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ ATŠVENTĖ PIRMĄ DEŠIMTMETĮ

Lietuvių Bendruomenei Argentinoje šiemet sukako 10 metų nuo jos įsisteigimo. Tai sukakčiai atžymėti liepos 30 d. buvo suruoštas paminėjimas, kuris labai jaukioje nuotaikoje praėjo.

Atidarymo žodį tarė Arg. Liet. B-nės Komiteto pirmininkas ponas Ignas Padvalskis, kviesdamas tylos minute pagerbti visus mirusius kovotojus dėl laisvės ir dėl tautos idealų. Po to buvo sugiedoti Lietuvos ir Argentinos himnai.

Išsamią paskaitą apie Lietuvių Bendruomenę ir jos uždavinius paskaitė p. Bronius Paliulionis, primindamas, kad kiekvienas lietuvis kur jis bebūtų priklauso prie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės.

Bendruomenę švenčiančią 10 metų sukaktį, visų organizacijų ir spaudos vardu sveikino ALOST pirmininkas p. J. čikštas, iškeldamas padarytus darbus ir linkėdamas sekmingos darbuotės ateityje.

Meninėje dalyje visų pirma pasirodė Šv. Cecilijos choras, vadovaujamas muz. Vaclovo Rymavičiaus, kuris darniai ir skambiai sudainavo šias dainas: Laisvės Dainą, Miškų Gėlė, Geležinio Vilko maršas ir Žalgirio Mūšis. Publika stipriais plojimais palydėjo choristų dainų aidus.

Pertraukos metu sveikinimo kalbas pasakė: Argentinos Lietuvių Atsargos Karių ir Kovotojų Sąjungos pirmininkas p. Ant. Balčiūnas, nurodydamas lietuviškojo veikimo vėžius-nesutarimus ir palinkėdamas Bend-nei suvienyti visus lietuvius į vieną galingą frontą kovoje už laisvę. Toliau sveikinimo žodį pasakė "Mindaugo" draugijos pirmininkas p. V. Stundžia, linkėdamas Lietuvių Bendruomenei stiprėti ir augti. Lietuvai Išlaisvinimo Centro pirmininkas p. Z. Juknevičius priminė reikalą visiems bendromis jėgomis dirbti ir nepailsti, kol bus išlaisvinta Lietuva, linkėdamas Liet. Bendruomenei apjungti vis didesnį skaičių lietuvių Argentinoje. Skautų vardu trumpą sveikinimo žodį tarė p. Reg. Vedegys. Raštu sveikinimą prisiuntė Rosario Liet. Bend-nės skyrius. Teisininkų vardu kalbėjo p. Dr. Alfonsas Kairelis, primindamas ir pabrėždamas svarbiausius Liet. Bend-nės tikslus ir uždavinius: atstoti išeivijoje pačią tautą, jungiant visus ir laikant lietuviškais kalbos ir tradicijų ryšiais. Sveikintojų tarpe buvo Liet. Susivienijimo pirm. J. Stalioraitis ir kitų organizacijų atstovai.

Antroje meninėje dalyje pasirodė Vytauto Cibavičiaus vadovaujamas vokalinis vienetas labai jautriai perduodamas dvi komp. St. Šimkaus dainas: Aukštai dangus ir Per girią girelę, palydėtas karštais publikos plojimais. Džiugu matyti, kad jaunųjų tarpe bręsta naujos ir daug žadančios meninės pajėgos.

Tautinių šokių grupė vadovaujama studento Vito Rastausko labai puikiai sušoko šiuos tautinius šokius: Jonkelį, Sustą, Rugelius ir Malūną. Reikia pripažinti, kad jaunieji šokėjai tikrai meniškai ir įsijausdami išpildė savo programą. Linkėtina, kad jaunieji šokėjai ir toliau tobulintųsi šioje meno šakoje.

Minėjimo baigiamąjį žodį tarė p. St. Mikelionis visiems padėkodamas už programos atlikimą ir visiems atsilankusiems į minėjimą.

Minėjimui pasibaigus choristai, šokėjai, organizacijų bei spaudos atstovai pasidalino įspūdžiais prie užkandžio stalo, o jaunimas sudainavo keletą skambių dainų. Tuo pačiu metu salėje grojant p. Vyt. Cibavičiui su akordeonu buvi pašokta visa eilė lietuviškų šokių kaip Suktinė, Noriu saldaus miego, Pulkutė ir kiti.

Jaunimas pasiliko dar pašokti iki trečios valandos.

Šis Arg. Liet. Bend-nės paminėjimas suartino lietuvius ir parodė kokiu keliu turime eiti, norint išlaikyti lietuvybę: vienybėje ir brolyje kartu dirbant, kartu džiaugiantis ir kartu kenčiant, kol bus laisva mūsų Tėvynė!

Dalyvis

LSA ATIDARĖ KREPŠINIO AIKŠTĘ

Lietuvių Susivienijimas Argentinoje savo 46 metų sukakties paminėjimą užbaigė liepos 23 d. krepšinio aikštės atidarymu, kurio Susivienijimo jaunimas jau seniai laukė.

Kadangi LSA Centro Valdybai nepavyko tai padaryti, tai pats jaunimas ėmėsi iniciatyvos: Buvo išrinkta komisija, kurion įėjo: J. A. Jiezna, R. Stalioraitis ir G. Martinis. Komisija suruošė tam tikslui keletą parengimų, iš kurių sudarė virš 30.000 pezų sumą, už kurią įrengė aikštę ir salione padarė krepšinio žaidimui įrengimus.

Krepšinio aikštės atidarymo proga buvo suruoštos pirmos rungtynės, kuriose dalyvavo: Susivienijimiečių Sporto Klubas LUA, Lietuvių Centro Sporto Klubas ir Sporto Klubas "Kovas" bei iš Berisso atvykęs Liet. Sporto Klubas, kuris dvi valandas pasivėlino dėlko atidarymas turėjo įvykti vėliau.

Po LSA Centro Valdybos pirmininko J. Stalioraičio atidarymo kalbos sporto aikštėn įbėgo susivienijimiečių ir Liet. Centro krepšinio komandos. Susivienijimo sportininkai kaip pirmą kartą žaidžią, pasirodė gana kovingi ir nugalėjo LC klubą trijų taškų persvara: 44 prieš 41. Teisėjavo svetimtautis, kuris žiūrovus visą laiką nervino.

Po šių rungtynių pasirodė "Kovas" ir Berisso sportininkai. Teisėjavo kitas svetimtautis. Abi grupės gana stiprios, todėl žaidimas buvo įdomus, kuris baigiasi "Kovo" pergale: 67 taškais prieš 57 taškus. Paskutinėse rungtynėse pasirodė Susivienijimo komanda ir "Kovas". Teisėjavo A. Kaibutas. Koviečiai lengvai įveikė Susivienijimo komandą, nes šį kartą prieš stiprią "Kovo" grupę buvo pastatyta antroji LUA sportininkų komanda. Rungtynės buvo neįdomios, nes "Kovas" sukėlė 91 taškų prieš 33 taškus.

Tokiu būdu "Kovas" išėjo nugalėtojas, laimėjęs taurę. Susivienijimo komanda užėmė antrą vietą. Reikia pastebėti, kad LUA komanda žaidė gana narsiai ir turi gerų žaidikų. Susivienijimiečiams linkėtina daugiau drąsos bei pasiryžimo į sportinį laimėjimą.

GRAŽIAI PAVYKĘS TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ PASIRODYMAS

Italų Organizacijų Centras Argentinoje — Benevolenza (IAME) švęsdamas savo 102 metų sukaktį, pasikvietė Lietuvių Tautinių Šokių Grupę dalyvauti šventės programoje. Šventė buvo pravesta labai kultūringai ir su nepaprastai gražia programa.

Mūsų šokėjų grupės pasirodymas nuspalvino meniską programą savo grakščiais lietuviškais šokiais ir tautinių drabužių margumu. Apie grupės pasirodymo lygį netenka čia nė kalbėti, nes šiuo metu tautinių šokių grupė yra pasiekusi savo aukščiausią tašką, reikia tik toje aukštumoje toliau išsilaikyti.

Su malonumu tenka konstatuoti, kad reprezentacija svetimųjų tarpe yra labai gražį ir tai dėka šokėjų, pasiryžėlių įtempto ir nenuilstamo lavinomosi darbo. Mūsų šokėjų grupė žinoma netik Buenos Aires salėse, bet ir televizijoje garsina lietuvių vardą po visą Argentinos kraštą. Tebūnie pagarba mūsų nenuilstamam jaunimui!

SKELBIMAI

Lietuvai Išlaisvinimo Centras Argentinoje kviečia visus narius atsilankyti į posėdį, kuris įvyks rugpiūčio 13 d. 17 val. Lietuvių Parapijos patalpose, Avellanedoje.

* * *

Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos Prezidiumas š. m. rugpiūčio 19 d. 20 val. Lietuvių Centro patalpose šaukia

Visuotiną Tarybos Atstovų Susirinkimą

Dienotvarkėje numatomi šie klausimai:

1. Vasario 16-tos minėjimo galutinė apyskaita.
2. Žalgirio Mūšio paminėjimo apyskaita.
3. Naujų rinkimų nustatymas.
4. Einamieji reikalai.

Pirmininkas

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje 7 Skyrius

savo šešių metų sukakties proga rugpiūčio 27 d. 21 val.

rengia

DIDELĮ VERMUTĄ

Dr. Vinco Kudirkos salione. Bilietus prašome iš anksto įsigyti. Kviečiame visus lietuvius!

SLA 7 Skyrius